

MAGYAR AKVAKULTÚRA ÉS HALÁSZATI SZAKMAKÖZI SZERVEZET

Budapest, XI. Ballagi Mór utca 8. fsz. 2.

JELENTÉS *a Szervezet működésének* **2019. évi** **EREDMÉNYEIRŐL**

2020

AGRÁRMINISZTERIUM

A kiadvány az Agrárminisztérium támogatásával készült

Tartalom

A halászat és a haltermelés helyzete a világban	3
A hazai akvakultúra helyzete az Európai Unióban	7
A magyar halászati ágazat 2019. évi termelési eredményei	9
A Szervezet tagjainak 2019. évi termelése táblázatokban	20
Főbb haltermékek fogyasztói áralakulása 2019-ben.....	24
Tóparti termelői árak	29
Halhúsfogyasztás	32
A halak és halászati termékek külkereskedelme 2019-ben	33
A MA-HAL 2019. évi tevékenységéről	37
Pályázatok.....	40
MA-HAL 45. Országos halfőző verseny	41
Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság	44
A MA-HAL szervezeti felépítése	45
A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet taglistája	46
Jegyzetek	49

JELMAGYARÁZAT

..	= az adat nem ismert
...	= adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat
-	= nincs adat

RÖVIDÍTÉSEK

AM	Agrárminisztérium
ENSZ	Egyesült Nemzetek Szervezete
FAO	Egyesült Nemzetek Szervezetének Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (Food and Agriculture Organization of the United Nations)
FEAP	Európai Akvakultúra Termelők Szövetsége (Federation of European Aquaculture Producers)
MA-HAL	Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet
MAHOP	Magyar Halgazdálkodási Operatív Program
NAK	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
NÉBIH	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
MOHOSZ	Magyar Országos Horgász Szövetség
NAIK AKI	Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Agrárgazdasági Kutatóintézet
NAIK HAKI	Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Halászati Kutatóintézet
SZIE	Szent István Egyetem

A halászat és a haltermelés helyzete a világban

Az Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Világszervezet (FAO) legfrissebb becslése szerint (FAO, 2020) a világ teljes haltermelése 2018-ban elérte a 179 millió tonnát, amely az előző évhez képest valamivel több, mint 3,5 százalékos növekedést jelent. Az akvakultúrából származó termelés 82 millió tonnát tett ki. A halászati termékek első értékesítésének teljes értékét 401 milliárd dollárra becsülik, ebből az akvakultúra részesedése 250 milliárd dollár. A teljes mennyiségből 156 millió tonna került emberi fogyasztási célra felhasználásra, mely alapján az egy főre jutó hal-fogyasztást 20,5 kg-ra becsülték. A fennmaradó 22 millió tonnát nem élelmiszer jellegű felhasználásra szánták, főként halliszt és halolaj előállítására. Az akvakultúra a teljes termelés 46 százalékát és az emberi fogyasztásra szánt mennyiség 52 százalékát tette ki. Kína továbbra is jelentős haltermelő maradt, 2018-ban a globális haltermelés 35 százalékát termelte. Kínát nem számolva, a termelés jelentős része 2018-ban Ázsiából (34 százalék) származott, ezt követte Amerika (14 százalék), Európa (10 százalék), Afrika (7 százalék) és Óceánia (1 százalék).

1. táblázat: A világ haltermelésének főbb adatai

Termelés	2014	2015	2016	2017	2018
millió tonna					
Kontinensek belső területeiről					
Halászat	11,1	11,1	11,4	11,9	12,0
Akvakultúra	44,4	45,9	48,0	49,6	51,3
Összesen	55,5	57,0	59,4	61,5	63,3
Tengerek és óceánok vizéből					
Halászat	79,2	80,4	78,3	81,2	84,4
Akvakultúra	26,1	26,9	28,5	30,0	30,8
Összesen	105,3	107,3	106,8	111,2	115,2
Világ haltermelése					
<i>Halászat összesen</i>	<i>90,2</i>	<i>91,6</i>	<i>89,6</i>	<i>93,1</i>	<i>96,4</i>
<i>Akvakultúra összesen</i>	<i>70,5</i>	<i>72,8</i>	<i>76,5</i>	<i>79,5</i>	<i>82,1</i>
<i>Összes haltermelés</i>	<i>160,7</i>	<i>164,4</i>	<i>166,1</i>	<i>172,7</i>	<i>178,5</i>
Felhasználás					
Emberi fogyasztás	144,8	148,4	148,2	152,9	156,4
Nem emberi fogyasztás	20,0	20,3	17,9	19,7	22,2
Egy főre jutó fogyasztás, kg	19,9	20,2	19,9	20,3	20,5

Forrás: FAO, 2020. A 2014–2018. közötti felhasználásra vonatkozó adatok előzetes becsléseken alapulnak.

A teljes globális halászati fogás 2018-ban elérte az eddigi legmagasabb szintet, 96,4 millió tonnát, a halászat növekedési volumene 5,2 százalék az előző évhez képest. A 2018-as növekedést leginkább a tengeri területek halászfogása eredményezte, amely a 2017. évi 81,2 millió tonnáról 2018-ra 84,4 millió tonnára nőtt, miközben a szárazföldi, belvízi fogások szintén maximumot érték el és meghaladták a 12 millió tonnát. Továbbra is Kína a legmeghatározóbb a halászatban, az összes globális fogás körülbelül 15 százalékát adta 2018-ban, amely meghaladta a második és harmadik helyen álló országok összesített fogásait. A fogásokban az első hét ország (Kína, Indonézia, Peru, India, az Orosz Föderáció, az Amerikai Egyesült Államok és Vietnám) a globális halászati termelés csaknem 50 százalékát adta.

A FAO statisztikai adatai alapján a teljes akvakultúra-termelés (beleértve a növényeket, kagylókat stb. is) 114,5 millió tonnával (élősúlyban kifejezve) minden idők eddigi legmagasabb értékét érte el 2018-ban, 263,6 milliárd dolláros termelői eladási értékkel. A teljes mennyiségből 82,1 millió tonnát (250,1 milliárd USD) tettek ki az állatok, melyből 54,3 millió tonna (139,7 milliárd USD) volt hal, mely nagyobb részt (47 millió tonna, 104,3 milliárd USD) édesvízi termelésből származott. Ezt jelentősebb mennyiséggel a kagylófélék (17,7 millió tonna, 34,6 milliárd USD) és a rákfélék (9,4 millió tonna, 69,3 milliárd USD) követik.

A világ akvakultúrában termelt vízi állat mennyisége átlagosan évi 5,3 százalékkal nőtt a 2001–2018 közötti időszakban. A világ legjelentősebb haltermelő országai 2018-ban is Kína (62,3 millió tonna), India (12,4 millió tonna) és Indonézia (12,2 millió tonna) voltak. Világszinten Kína szerepe kiemelendő, mivel 2018-ban a világ összes haltermelésének 34,9 százalékát adta.

A világ haltermelését Kína adatainak figyelmen kívül hagyásával is növekedés jellemzi, 2018-ra az előző évhez képest 5,1 százalékkal javult az akvakultúrában és halászatban termelt mennyiség. Az akvakultúra-termelés aránya 2018-ra 4,9 százalékkal bővült.

2. táblázat: A világ haltermelésének főbb mutatói Kína adatai nélkül

Termelés	2014	2015	2016	2017	2018
millió tonna					
Kontinensek belső területeiről					
Halászat	9,0	9,5	9,4	9,7	10,0
Akvakultúra	17,6	18,1	19,3	20,5	21,7
Összesen	26,6	27,3	28,7	30,2	31,7
Tengerek és óceánok vizéből					
Halászat	65,1	66,1	64,5	68,0	71,7
Akvakultúra	10,7	10,9	11,3	12,8	12,8
Összesen	75,8	77,0	75,6	80,3	84,5
Világ haltermelése					
<i>Halászat összesen</i>	<i>74,1</i>	<i>75,2</i>	<i>73,6</i>	<i>77,1</i>	<i>81,7</i>
<i>Akvakultúra összesen</i>	<i>28,3</i>	<i>29,1</i>	<i>30,7</i>	<i>33,3</i>	<i>34,5</i>
<i>Összes haltermelés</i>	<i>102,4</i>	<i>104,2</i>	<i>104,3</i>	<i>110,5</i>	<i>116,2</i>
Felhasználás ^{a)}					
Emberi fogyasztás	..	..	..	..	..
Nem emberi fogyasztás	..	..	..	..	..
Egy főre jutó fogyasztás, kg	..	..	..	..	..

Forrás: FAO, 2020

^{a)} 2018. évi adatok.

Az ágazat jelentőségét a halászatban és halgazdálkodásban dolgozók száma is alátámasztja, 2018-ban a FAO becslései szerint 59,51 millió embert foglalkoztattak elsődlegesen a halászat és az akvakultúra szektorban, akiknek 14 százaléka volt nő. Összesen mintegy 20,53 millió főt foglalkoztattak az akvakultúrában és 38,98 millió főt a halászatban.

Az egy főre eső halfogyasztás átlagos éves növekedési üteme a FAO hosszú távú adatsorai alapján az elmúlt 60 évre visszatekintve felülmúlta az összes többi állati fehérje (hús, tojás, tej stb.) fogyasztás növekedési ütemét, amely évente átlagosan 2,1 százalék volt. A fogyasztás bővülését nemcsak a termelés növekedése, hanem számos más tényező kombinációja is vezérelte, mint a technológiai fejlesztés a feldolgozás, a hűtési lánc, a szállítás és az elosztás terén; a világszerte növekvő jövedelmek, amelyek szoros összefüggésben vannak a halak és haltermékek iránti megnövekedett kereslettel; a veszteség és a hulladék csökkenése; valamint a fogyasztók körében fokozottabb tudatosság a hal egészségügyi előnyeiről.

A halhús kiváló minőségű fehérjeforrás, emellett esszenciális aminosavakban, kalciumban, foszforban, cinkben, vasban, szelénben, jódban, valamint A-, B- és D-vitaminban is gazdag, továbbá bizonyos fajok kimondottan magas arányban tartalmazzák jótékony hatású, hosszú szénláncú omega-3 zsírsavakat.

A FAO távlati előrejelzései alapján a haltermelés elérheti az akár 204 millió tonna mennyiséget is 2030-ig, ami 15 százalékos bővülést jelent 2018-hoz képest. Ezen belül várhatóan nőni fog az akvakultúra jelenlegi 46 százalékos aránya. Mindezekkel együtt az egy főre jutó éves halfogyasztás 21,5 kilogrammra nőhet 2030-ra.

A halászati termékek teljes exportértéke 2018-ban 164 milliárd dollár volt, amely a mezőgazdasági termékek (az erdészeti termékek nélkül) exportértékének csaknem 11 százalékát, és a teljes áruforgalom értékének körülbelül 1 százalékát képviseli. A nemzetközi kereskedelembe kerülő halmennyiség a teljes termelésen belül 38 százalékot tesz ki. A teljes halexport értéke 164 milliárd dollár. A világ legnagyobb halexportőre továbbra is Kína, míg a világ legnagyobb hal- és haltermékpiaca az Európai Unió, melyet az Egyesült Államok és Japán követ. Nettó halexportőr térségek elsősorban Óceánia, Latin-Amerika és a Karib-térség, valamint Ázsia fejlődő országai.

Az ágazat jelenlegi két legfontosabb kihívása a fenntarthatóság és az ágazatban dolgozók megélhetésének biztosítása. Egyre több bizonyíték mutat rá a hatékony halgazdálkodás szerepére a halállomány növekedésében, melynek hiányában a terület hozzájárulása az élelmezésbiztonsághoz és az emberek megélhetéséhez veszélybe kerül. A fenntarthatóság hiányának oka azonban összetett és célzott megoldásokat igényel. A halászat fenntarthatóságának egyik elengedhetetlen feltétele a halállományok szaporodóképességének helyreállítása, melyet többek között halászati korlátozások és kvóták betartásával igyekeznek elérni. A halászat mértéke jelenleg a halászati területek több mint harmadán meghaladja a fenntartható szintet, ami nem csak túl magas, de javulás sem mutatkozik ezen a téren. Azonban a legjelentősebb halfajok esetében már javul a fenntarthatóság, ez derül ki a FAO-jelentésből. A tonhal halászata 2018-ban csúcson volt, ekkor 7,9 millió tonnát fogtak ki belőle – ennek kétharmada már biológiailag fenntartható szinten kerül kihalászásra, ami 10%-os növekedést jelentett két év alatt. Az ENSZ fenntartható fejlődési céljaihoz az Európai Bizottság is csatlakozott, amely többek közt 2020-ra célul tűzte ki a tengeri ökoszisztémák fenntartható kezelését, a túlhalászás és a jogellenes halászat korlátozását, valamint a halállományok védelmére létrehozott támogatások biztosítását.

A hazai akvakultúra helyzete az Európai Unióban

Az EU összes akvakultúra-termelése 2018-ban közel 1,4 millió tonnát tett ki, melyből 20,5 százalékot, megközelítőleg 280 ezer tonna édesvízi halat termeltek az uniós tagállamok a FAO adatai szerint. Az EU édesvízi halat legnagyobb mennyiségben termelő országa Lengyelország (43,3 ezer tonna) volt, a második helyen Olaszország (36,7 ezer tonna), a harmadik helyen pedig Franciaország (35,8 ezer tonna) állt. Magyarország édesvízi haltermelésének mennyiségét (17,9 ezer tonna) tekintve a 7. helyen áll az EU-ban, azaz a teljes uniós édesvízi haltermelés 6,4 százalékát termeli.

A termelt édesvízi fajokat tekintve az EU-ban legnagyobb mennyiségben (157,7 ezer tonna) lazacféléket (elsősorban pisztrángfajokat) állítottak elő, a termelésben első helyen Olaszország áll 34,3 ezer tonnával, ezt követi Franciaország (27,7 ezer tonna), majd Dánia (21,3 ezer tonna), de jelentős, 10 ezer tonna feletti mennyiségeket termelt Lengyelország, Németország, Spanyolország és az Egyesült Királyság is. Magyarország 72 tonnájával a lazacféléket előállító országok között szinte az utolsó helyen áll.

3. táblázat: Az EU fő pisztrángtermelő országai, valamint Magyarország pisztrángtermelése és értéke, 2017–2018

Terület	Termelt mennyiség, tonna		Ezer USD	
	2017	2018	2017	2018
Olaszország	36 820 <i>F</i>	34 308	119 262 <i>F</i>	126 720
Franciaország	27 650 <i>F</i>	27 650 <i>F</i>	119 870 <i>F</i>	125 311 <i>F</i>
Dánia	21 185 <i>F</i>	21 314 <i>F</i>	81 743 <i>F</i>	87 480 <i>F</i>
Lengyelország	14 481	15 945	49 077	56 491
Spanyolország	16 908	10 539	57 111	32 339
Egyesült Királyság	10 458	10 525 <i>F</i>	44 873	47 196 <i>F</i>
Németország	10 891	10 205	52 344	52 096
Magyarország	54	72	302	341

Forrás: FAO, 2020, *F* = (FAO becslés) Elérhető információforrások alapján becsült vagy specifikus feltételezések alapján számolt adatok.

Az EU-ban mennyiségét tekintve a második legjelentősebb édesvízi halfaj a ponty, termelése összesen 75,3 ezer tonnát tett ki. Az édesvízi halelőállításban Magyarország legnagyobb versenytársa, ahogy a korábbi években is, Lengyelország és Csehország volt a FAO 2018. évi adatai szerint. Az Európai Unió országai közül Magyarország a harmadik legnagyobb pontytermelő ország 11,5 ezer tonna mennyiséggel Lengyelország (20,7 ezer tonna) és Csehország (18,4 ezer tonna) után, jócskán megelőzve a rangsorban következő Bulgáriát (4,8 ezer tonna), Németországot (4,7 ezer tonna) és Romániát (4,3 ezer tonna).

4. táblázat: Az EU fő pontytermelő országainak pontytermelése és értéke, 2017–2018

Terület	Termelt mennyiség, tonna		Ezer USD	
	2017	2018	2017	2018
Lengyelország	18 325	20 751	51 860	58 725
Csehország	18 460	18 430	39 800	43 425
Magyarország	12 240	11 462	29 215	30 457
Bulgária	4 273	4 838	10 095	12 876
Németország	4 597	4 746	12 723	14 460
Románia	4 539	4 357	17 5414	17 684

Forrás: FAO, 2020, F= (FAO becslés) Elérhető információforrások alapján becsült vagy specifikus feltételezések alapján számolt adatok.

További jelentős mennyiséget (10 ezer tonna) képvisel a termelésben még az afrikai harcsa. Az EU-ban legnagyobb mennyiséget afrikai harcsából Hollandia (4 ezer tonnát) állította elő a FAO 2018-as évre vonatkozó becslése szerint. Magyarország 2018-ban 5 százalékos volumen-növekedést produkált a 2017-es termeléshez képest és 3,3 ezer tonna mennyiséggel a második legnagyobb afrikaiharcsa-termelő volt az Európai Unió országai közül. Az EU afrikaiharcsa-termelésének rangsorában hazánkat Németország (0,8 ezer tonna) és 2018-tól már Szlovákia követi, ahol több mint harmincszorosára (822 tonna) növelték az előző évi még elhanyagolható nagyságú termelt mennyiséget (25 tonna).

5. táblázat: Az EU fő afrikaiharcsa-termelő országainak afrikaiharcsa-termelése és értéke, 2017–2018

Terület	Termelt mennyiség, tonna		Ezer USD	
	2017	2018	2017	2018
Magyarország	3 174	3 333	6 719	7 537
Hollandia	2 900 <i>F</i>	4 000 <i>F</i>	6 536 <i>F</i>	9 448 <i>F</i>
Németország	1 061	780	1 650	2 607
Szlovákia	25	822	112	1 931
Ausztria	445	421	1 504	1 490
Bulgária	909	281	2 425	871

Forrás: FAO, 2020, F= (FAO becslés) Elérhető információforrások alapján becsült vagy specifikus feltételezések alapján számolt adatok.

A magyar halászati ágazat 2019. évi termelési eredményei

Az utóbbi években stabil emelkedő tendencia figyelhető meg a mezőgazdaság GDP-termeléséhez viszonyított arányában. A KSH adatai alapján a magyar mezőgazdaság (aminek része az erdészet és a halászati ágazat is) a bruttó hazai termék (GDP) termeléséhez az elmúlt 3 évben emelkedő mértékben járult hozzá, 2017-ben 3,3 százalékkal, 2018-ban 3,6 százalékkal, 2019-ben pedig már 4,1 százalékkal. Továbbra is elmondható, hogy az állattenyésztő ágazaton belül a halászati ágazat folyamatos emelkedést produkált a nemzeti össztermékhez való hozzájárulásával, annak ellenére, hogy az ágazat általánosságban elavult technikai feltételekkel rendelkezik.

A hazai halászati ágazat éves étkezési haltermelési értéke 2019-ben 15,9 milliárd forint, aminek a bruttó hozzáadott értéke 7,1 milliárd, a folyó termelő vagy közbeeső felhasználás értéke 8,7 milliárd forint volt. Ezzel az értékkel a halászati ágazat étkezési haltermelése 0,01 százalékkal járult hozzá a nemzetgazdaság bruttó hozzáadott értékéhez. A rendelkezésre álló 2019. évi adatok szerint a magyar halászati ágazat kibocsátási értéke az állattenyésztés kibocsátási értékének 1,57 százaléka volt, a hazai összes mezőgazdasági termelésnek pedig csekély 0,57 százalékat adta. Figyelembe véve, hogy más mezőgazdasági ágazathoz viszonyítva jóval kisebb az ágazat, és évek óta hasonló területen, ugyanakkora nagyságrendű halmennyiséget állít elő, prognosztizálni lehet, hogy a kibocsátás és az ágazat termelési értéke sem fog jelentős mértékben változni. Az ágazat jelentősége azonban messze túlmutat a kis számokon, mivel egyre több ellátó és kiszolgáló ágazat épít erre a szektorra. A rekreációs célú halászat és horgászat nagy része is, valamint több környezet- és természetvédelmi program, illetve ezek gazdasági-társadalmi teljesítménye is ezen a szektoron alapszik. Ugyanakkor ezzel párhuzamosan a halászati ágazat folyamatos megmérettetések előtt áll, a rá nehezedő terhek pedig tovább nőnek. A piacon maradás legfontosabb feltétele az innováció és fejlesztések alkalmazása, a fenntarthatóság, a hatékonyság és versenyképesség növelése, továbbá a kereskedelmi kapcsolatok építése és megtartása.

Az ágazat legfőbb erőssége, hogy más mezőgazdasági ágazathoz képest a tógazdasági haltermelés környezetterhelése jelentősen kisebb mértékű és az éghajlatváltozásra gyakorolt hatásai is kedvezőbbek. Emellett a tavi gazdálkodás az ökoszisztéma-szolgáltatások számos lehetőségét biztosítja, ezenfelül fontos vizes élőhelyeket tart fent a növény- és állatvilágnak egyaránt. A halastavak nagy mennyiségű tápanyag hasznosítására és visszatartására is képesek, és a befogadó vizek minőségét is javíthatják.

Az akvakultúra számára előnyt jelent, hogy kiváló természeti erőforrások állnak rendelkezésre, az intenzív termelésnek pedig a geotermális energia felhasználásának lehetősége is kedvez, amelynek köszönhetően az év minden napján biztosítottá válhat a meleg vízi halfajok gazdaságosabb termelése.

Az ágazat 2019. évi eredményei a NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet által begyűjtött adatokkal kerülnek bemutatásra. A nyilvántartás szerint 30 639 hektár tóterület szerepelt, ebből 27 056 hektáron történt haltermelés, ami az előző évhez képest 2,2 százalékos terület növekedést jelent. Mintegy 29 hektár új halastavat építettek és 206 hektár tóterületet rekonstruáltak a gazdák, ami 21 százalékkal több új tavat és 9 százalékkal kevesebb felújítást jelent a korábbi évnél. A nem üzemelő tavak aránya közel 300 hektárral emelkedett 2018-hoz képest.

Hosszú évek óta a tógazdasági haltermelés mérvadó részét adó régiók a Dél-Dunántúl, az Észak-Alföld és a Dél-Alföld. Megyei szinten a legtöbb halat Hajdú-Bihar megye tógazdái halászták le. Ezen kívül jelentős mennyiséget termeltek még Békés, Somogy, Jász-Nagykun-Szolnok, Tolna, Csongrád-Csanád és Baranya megyében is.

6. táblázat: **A halászat fontosabb termelési adatai**

Megnevezés	2015	2016	2017	2018	2019
Tógazdaságok és intenzív üzemek^{a)}					
Halastó – üzemelt terület (hektár)	26 206	26 480	26 065	26 473	27 056
Étkezési haltermelés (tonna)	17 336	16 511	18 257	17 901	17 337
Természetes vizek és víztározók^{b)}					
Hasznosított terület (hektár)	144 214	155 197	162 539	167 967	163 039
Teljes zsákmány (tonna)	5 963	5 047	5 607	5 198	5 080
Ebből étkezési hal (tonna)	5 963	5 047	5 607	5 198	5 080
Összes étkezési hal (tonna)	23 299	21 558	23 864	23 099	22 417

Forrás: ^{a)} NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet, ^{b)} Nébih

Magyarországon a tógazdasági haltermelés a mezőgazdaság egyik ágazataként funkcionál, amely jelentős szerepet játszik a természetes vizek halállománypótlásához telepítőanyag biztosításában, továbbá a horgásztavak mennyiségi és minőségi haligényének kielégítésében is.

Az étkezési korcsoportú halak termelési mennyisége döntő hányadban a tógazdasági termelésben történik. Tógazdasági és intenzív üzemi haltermelésben 2019-ben összesen 17,3 ezer tonna étkezési halat állítottak elő a termelők, ami 2018-hoz képest 3 százalékkal esett vissza. Tavi termelésben az egy évvel korábbi évhez képest 6 százalékkal kevesebb (13,5 tonna) étkezési célú halat termeltek, intenzív termelésben viszont 9 százalékkal többet (3,8 tonna). A tógazdaságokban a horgásztatással értékesített hal mennyisége 240,3 tonna volt 2019-ben, ami 15 százalékos bővülést jelent az egy évvel korábbi 209,3 tonnához képest.

Évek óta ugyanolyan arányban termelik a haltermelők a különböző célú és korosztályú halakat. A hazai üzemelő halastavak 70 százalékán étkezési haltermelés történik, 20 százalékán egy vagy kétgyaras halat termelnek, míg 8 százalékát ivadéknevelésre, a maradék 2 százalékot pedig egyéb célra hasznosítják.

7. táblázat: **Tógazdasági és intenzív üzemi haltermelés**

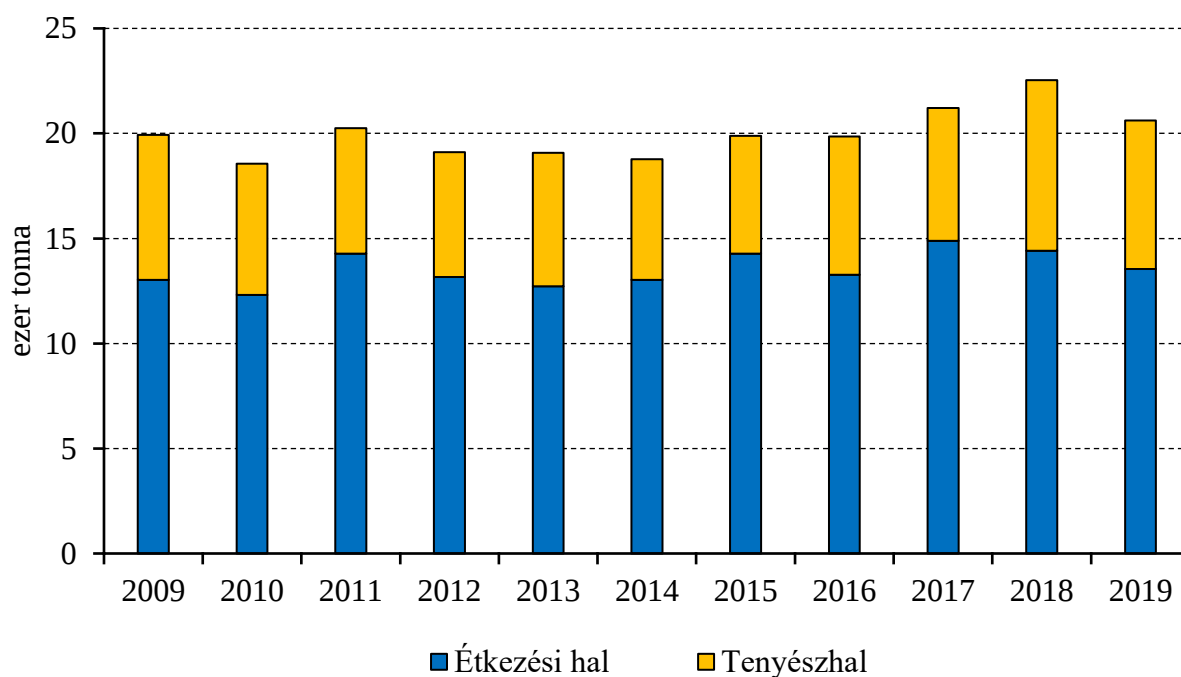
Év	Tógazdasági haltermelés		Intenzív üzemi haltermelés		Tógazdasági + intenzív termelés összesen	
	tonna					
	bruttó	étkezési	bruttó	étkezési	bruttó	étkezési
2014	18 771	13 029	3 036	2 335	21 807	15 364
2015	19 883	14 282	3 726	3 054	23 610	17 336
2016	19 530	13 015	3 969	3 233	23 499	16 248
2017	21 208	14 893	4 199	3 364	25 407	18 257
2018	22 541	14 414	4 246	3 487	26 787	17 901
2019	20 619	13 536	4 740	3 801	25 359	17 337

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Az akvakultúra haltermelés 2019-ben 25 359 tonna volt, ebből a tógazdaságokban 20 619 tonna, intenzív termeléssel 4740 tonna halat állítottak elő, az összes étkezési célú hal mennyiség 17 337 tonna volt. Összességében 2019-ben az akvakultúra termelése 5 százalékkal mérséklődött 2018-hoz képest. Ezen belül a tógazdaságokban termelt hal mennyisége 8 százalékkal esett vissza, az intenzíven előállított haltermelés pedig 12 százalékkal emelkedett.

A megtermelt halmennyiség 81 százaléka tógazdasági haltermelésből, 19 százaléka intenzív üzemi termelésből származik. A „csak” tógazdasági haltermelés 66 százalékát étkezési célú halak, 34 százalékát a tenyészhalak adják. Ennél nagyobb étkezési célra szánt termelésarány csak 2015-ben és 2017-ben volt megfigyelhető, ami akkor 70-72 százalékot tett ki. A tavi haltermelésben az utóbbi 10 évet vizsgálva megállapítható, hogy a legnagyobb mennyiségű (22,5 tonna) halat 2018-ban termelték a gazdák.

1. ábra: **Étkezési és tenyészhalt mennyisége a tógazdasági haltermelésben, 2009–2019**

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Érdekesség, hogy a KSH által TEÁOR szerinti besorolású főtevékenysége arról árulkodik, hogy haltermeléssel több olyan szervezet is foglalkozik, amelynek nem ez a fő profilja. A halat termelők közel 20 százalékának nem a halászat és halgazdálkodás a fő tevékenysége. Jelentős, 12 százalék feletti a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési és vegyes gazdaság) főtevékenységű vállalkozások aránya is a haltermelésben.

A NAIK AKI adatai szerint gazdasági formájukat tekintve a vállalkozások ugyanolyan formában működnek hosszú évtizedek óta a tavakon. Az előző évekhez képest nem változott a tavak tulajdonos-bérleti jogviszonyának aránya sem, továbbra is a tavak 32 százaléka bérleti jogviszonyban van. Jellemzően mezőgazdasági kistermelők, egyéni vállalkozók, családi gazdaságok és társas vállalkozások határozzák meg az ágazatot, de vannak közöttük állami tulajdonú gazdaságok és szövetkezetek is.

8. táblázat: A 2019. évi tógazdasági haltermelés szektoronként

Megnevezés	Üzemelt tóterület (ha)	Lehalászás ösz- sesen (tonna)	Ebből: étkezési hal összesen (tonna)
Állami gazdálkodó szervezetek	5 119	2 437	1 601
Mezőgazdasági, halászati szövetkezetek	408	404	376
Horgászszervezetek	659	541	289
Más társas vállalkozások	17 284	14 920	9 712
Egyéb	3 586	2 317	1 558
Összesen	27 056	20 619	13 536

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

A legnagyobb üzemelő tóterület-részaránnyal – ami 64 százalékot jelent – a társas vállalkozások rendelkeznek. Az állami tulajdonban lévő vállalkozások 19, az egyéb szervezetek (pl. önkormányzatok és alapítványok) 13, a horgászati szövetkezetek 2 és a mezőgazdasági, halászati szövetkezetek szintén 2 százalékát teszik ki a tavi gazdaságoknak.

9. táblázat: **Tógazdasági haltermelés mutatói**

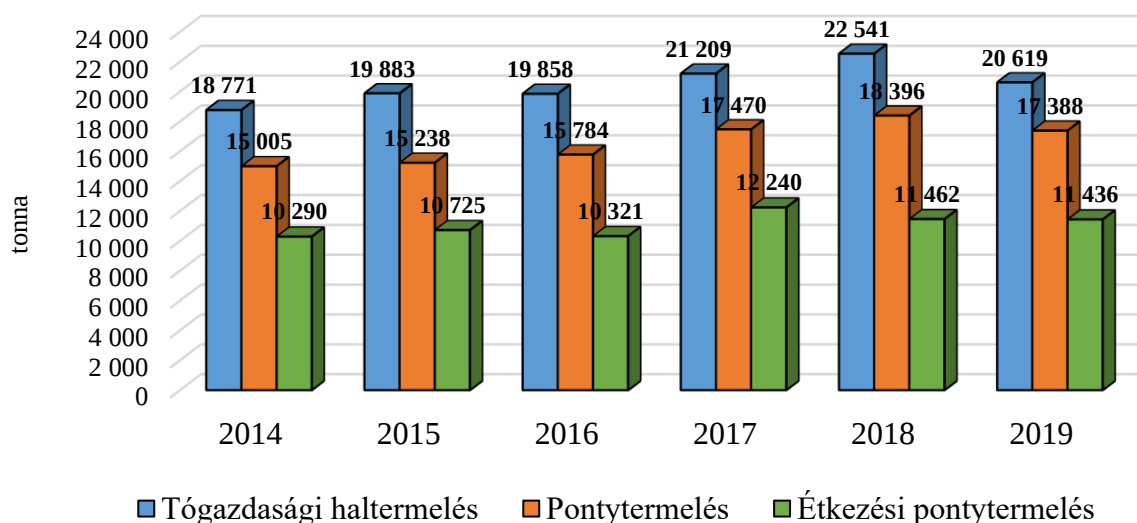
Megnevezés	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2018
	kg					%
1 hektárra jutó bruttó haltermelés	799	750	814	852	762	89,5
1 hektárra jutó szaporulat	524	503	462	595	522	87,7
1 hektárra jutó étkezési haltermelés	574	501	571	545	500	91,9

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Az összesített adatok átlagát tekintve a termelők hektáronként 300-360 kg körüli halmennyiséget telepítettek a tavakba, aminek eredményeképp 2019-ben az 1 hektárra jutó bruttó haltermelés 762 kg körül alakult, az átlag szaporulat pedig 522 kg körül mozgott termelőnként, így ezek az értékek 10-12 százalékkal maradtak el az egy évvel korábbi átlagtól. Az országban a legtöbb szaporulat az Észak-Alföldön, Dél-Dunántúlon és Dél-Alföldön keletkezett, a legkevesebb pedig Nyugat-Dunántúlon és Észak-Magyarországon. A tógazdasági kihelyezés a 2019. évben 2,2 százalékkal emelkedett 2018-hoz képest, az őszi lehalászás mennyisége pedig 8,5 százalékkal esett vissza.

A hazai haltermelés meghatározó halfaja a ponty, amit az országosan üzemelt tóterület 92 százalékán termelnek. Az elmúlt évben 383 cég üzemelt, közülük 235 cég mintegy 283 telephelyen termelt pontyot más halfajok mellett, azonban kizárólag pontytermeléssel 50 tógazda foglalkozott 55 telephelyen. A pontyállományra alapozott polikultúrás tórendszerekben a piaci halak közül étkezési pontyból 11 436 tonnát termeltek, ami az összes étkezési célra szánt hal 84,5 százalékát jelenti. Az étkezési célú pontytermelés stabil értéket képvisel évek óta: 2014–2016 közötti időszakban kissé meghaladta a 10 ezer tonnát, 2017-ben elérte a 12 ezer tonnát, majd 2018-ban és 2019-ben közel azonos szintre, 11,4 ezer tonnára mérséklődött a volumene.

2. ábra: A pontytermelés mennyisége a tógazdasági haltermelésben, 2014–2019

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

A TEÁOR szerinti főbb tevékenységek besorolását vizsgálva megállapítható, hogy az utóbbi éveket tekintve a pontytermelő gazdaságok 78 százaléka a halászat és halgazdálkodás tevékenységbe tartozik, de jelentős a mezőgazdaság más szektorában is e halfaj termelése a közel 13 százalékos részaránnyal. A sport- és szabadidős tevékenység 3 százalékos megoszlása arra enged következtetni, hogy a rekreációs tevékenységet végző gazdálkodók tartoznak ebbe a csoportba. A kereskedelmi tevékenységek közé sorolt vállalkozások kevesebb mint 1 százaléka termel pontyot.

A halastó művelési ágba sorolt haltermelők adatait elemezve, az 1 hektárra jutó pontyszaporulat 437 kilogramm volt, ami 12 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A legmagasabb egy hektárra vetített pontyszaporulat Észak-Magyarországon volt kimutatható, a legkisebb mutató pedig Nyugat-Dunántúl halastavain mutatkozott.

10. táblázat: **A pontytermelés mutatói**

Év	Pontykihelyezés	Ponty bruttó hozama kg/hektár	Ponty nettó hozama	Súlynövekedési hányados
2014	240	624	385	2,6
2015	223	612	389	2,7
2016	211	606	395	2,9
2017	208	670	462	3,2
2018	214	695	481	3,2
2019	219	643	437	2,9

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Étkezési célú ponty termelését nézve az utóbbi években csökkenő tendencia figyelhető meg, habár 2017-ben a 2016. évi termelt mennyiséghez képest 19 százalékkal emelkedett a termelés, 2018-ra 7 százalékkal esett vissza, ami 2019-ben még tovább csökkent.

A növényevő halfajok közül a lehalászott étkezési célú amur a megtermelt mennyiség 3,1 százalékát, a busa (fehér, pettyes és hibrid) 7 százalékát adta 2019-ben. Csökkenő a tendencia az étkezési célú amurnál is, 2017-re 1 százalékkal mérséklődött a termelés a megelőző évhez képest, ami 2018-ra tovább csökkent 17 százalékkal, majd 2019-re 10 százalékkal esett vissza a korábbi évhez képest. A többi étkezési célra szánt halfajnál az évek között nem mutatható ki egyenletesen változó tendencia, hiszen egyik évben nő, majd másik évben visszaesik a termelés mennyisége.

11. táblázat: A 2019. évi tógazdasági étkezési haltermelés faji megoszlása

Halfaj	Tonna	Megoszlás, %	Az előző év %-ában
Ponty	11 436	84,5	99,8
Amur	425	3,1	89,5
Busa (fehér, pettyes, hibrid)	943	7,0	68,8
Harcsa	206	1,5	81,6
Süllő	30	0,2	56,4
Csuka	30	0,2	130,1
Compó	6	0,1	182,8
Egyéb nemes hal	26	0,2	75,5
Vadhal	434	3,2	58,7
Összesen	13 536	100,0	93,9

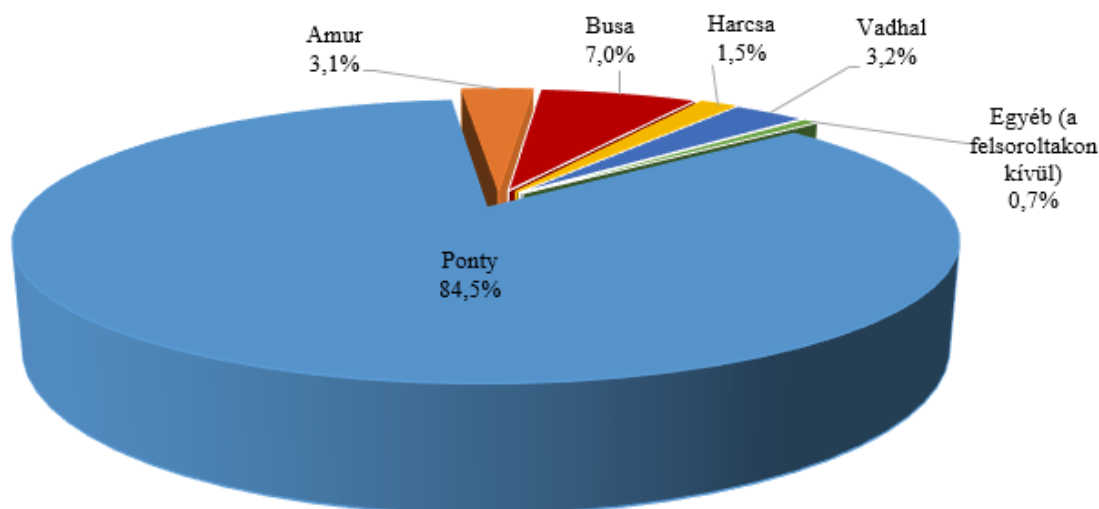
Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

A legmarkánsabb változás az étkezési süllőnél mutatkozik, 2016-ról 2017-re 36 százalékkal kevesebb étkezési süllő került előállításra, míg 2018-ban a megelőző évhez képest 40 százalékos rekordemelkedés történt, majd ezt követően 2019-re ismét visszaesett 44 százalékkal.

Az étkezési méretű értékes ragadozó halak összességét tekintve (csuka, harcsa, süllő) a lehalászott mennyiség 2019-ben 266 tonna volt, ami az előző évhez képest 19 százalékkal csökkent.

Az ágazat megtermelt fajonkénti megoszlása a hazai termelésben az utóbbi éveket tekintve hasonlóan alakult. Az ágazat egészét tekintve közel 85 százalékból pontyot, 10 százalékból növényevő halakat, 2 százalékból ragadozó halakat, 3 százalékból vadhalat termelnek a tavakban.

3. ábra: 2019. évi tógazdasági étkezési haltermelés faji megoszlása

Megjegyzés: Az ábrán a busa tartalmazza a fehér busa, pettyes busa, hibrid busa adatait.
Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Az intenzív üzemi rendszerekben előállított halak mennyisége kevésbé ingadozik, mint a tógazdasági termelt halaké, köszönhetően a jobban kontrolált és szabályozott technológiának.

Hazánkban intenzív üzemű rendszert 2019-ben 21 vállalkozás 23 telephelyen üzemeltetett különféle halfajok tartására. A precíziós rendszerekben termelt hal mennyisége 2019-ben 4740 tonna volt, amely az előző évhez mérten 12 százalékos bővülést jelentett. Ebből az étkezési méretű hal mennyisége az elmúlt néhány év során dinamikusan emelkedett, 2019-re meghaladta a 3801 tonnát, ami 9 százalékkal haladta meg a korábbi évet. Az intenzív rendszerekben termelt mennyiség növekedése az afrikai harcsa termelésbővülésének az eredménye. Az afrikai harcsa hazai piaci bevezetése és ezt követően a termelés felfutása az elmúlt két évtizedben a magyar halászati ágazat egyik sikertörténete, ezen túlmenően évek óta az EU-ban első helyen állunk a 3,6 ezer tonna étkezési célú mennyiséggel. Az afrikai harcsa termelése 94 százalékkal részesedett 2019-ben az intenzív termelésből.

Ezen kívül még jóval kisebb arányban van jelen a pisztráng termelése, illetve a tokfélék mendencés nevelése és egyéb halfajok termelése is a zárt rendszerekben. A tokfélék termelt mennyisége 11 százalékkal, a pisztrángé 10 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi értéket.

12. táblázat: **Intenzív haltermelő üzemek termelése 2019-ben**

	Lehalászott anyag	Darab	Tonna
Pisztráng	Anya állomány	1 290	3,1
	Növendék állomány	192 730	28,6
	Év során termelt étkezési hal	225 676	76,4
Afrikai harcsa	Anya állomány	2 570	8,9
	Növendék állomány	1 387 578	823,0
	Év során termelt étkezési hal	1 927 464	3 609,6
Tokféle	Anya állomány	230	1,7
	Növendék állomány	223 065	65,1
	Év során termelt étkezési hal	28 534	87,4
Egyéb	Anya állomány	399	1,2
	Növendék állomány	87 902	7,2
	Év során termelt étkezési hal	8 285	27,68
Intenzív termelés összesen			4 739,7
Ebből: értékesített étkezési hal			3 800,9

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

A Szervezet tagjainak 2019. évi termelése táblázatokban

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet 2019-ben 112 taggal rendelkezett. Az utóbbi években folyamatosan emelkedik a Szervezet tagjai által üzemeltetett tóterület nagysága, 2019-re közel 18 ezer hektár, ami az újonnan belépő tagoknak köszönhető. Ezzel szemben 2019-ben a megtermelt halmennyiség 8 százalékkal maradt el a korábbi évtől. A tagok 15,4 ezer tonna halat termeltek, amiből 10 ezer tonna étkezési célú volt.

13. táblázat: A tógazdasági haltermelés megoszlása

Év	Üzemelt tóterület, hektár	Tenyészhalt	Étkezési hal					Étkezési összesen	Termelés összesen
			ponty	amur	busa	ragadozó	egyéb		
			tonna						
2015	12 411	2 920	5 542	299	1 517	105	289	7 751	10 671
2016	12 447	3 184	5 388	327	827	237	432	7 211	10 395
2017	17 004	3 963	9 427	419	817	151	411	11 225	15 188
2018	17 470	6 094	8 497	340	1 186	247	336	10 606	16 699
2019	17 934	5 230	8 496	320	823	202	343	10 184	15 414

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

A Szervezet tagjainak 1 hektárra vetített eredményei meghaladták az országos átlaghoz viszonyított átlag értékeit. A tagok 1 hektárra jutó termelt halmennyisége 859 kg, ami 13 százalékkal haladta meg az országos átlagot, az étkezési célú termelt mennyiség 1 hektárra számolva 811 kg, ami 62 százalékkal magasabb, mint az országos átlag.

14. táblázat: 1 hektárra jutó tógazdasági haltermelés

Év	Üzemelt tóterület, hektár	Tenyészhal	Étkezési hal					Étkezési összesen	Termelés összesen
			ponty	amur	busa	ragadozó	egyéb		
			kg						
2015	12 411	784	638	34	175	12	33	892	860
2016	12 447	853	618	38	95	27	50	828	835
2017	17 004	777	792	35	69	13	35	943	893
2018	17 470	1 163	695	28	97	20	27	867	956
2019	17 934	972	677	25	66	16	27	811	859

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Országos átlagban az egy hektárra jutó kihelyezés a hazai tógazdaságokban hektáronként 256 kilogramm körül alakult, a tagok ennél több, átlagosan 290 kg halat helyeztek ki hektáronként. Az országosan számított egy hektárra eső szaporulat 522 kilogramm körül alakult, a tagoknál ez az érték 569 kg/ha-t jelent. Az 1 hektárra jutó pontyszaporulat 437 kilogramm volt, a szervezet tagjainál ennél valamivel magasabb, 465 kilogramm.

15. táblázat: **A tógazdasági haltermelés kihelyezési és takarmányfelhasználási adatai**

Év	Üzemelt tóterület, hektár	Kihelyezés			
		összes		ebből: ponty	
		tonna	kg/hektár	tonna	kg/hektár
2015	12 411	3 605	290	2 915	235
2016	12 447	3 039	244	2 528	203
2017	17 004	4 400	259	3 711	218
2018	17 470	4 942	283	4 112	235
2019	17 934	5 206	290	4 429	247

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

A tagok 85 százalékban pontyot helyeznek ki a tavakba. A fennmaradó 13 százalékban busát, ragadozó halakat, amurt és 2 százalékban egyéb halfajokat telepítik.

16. táblázat: **Kihelyezési arány**

Halfaj	2015	2016	2017	2018	2019
	%				
Ponty	80,9	83,2	84,4	83,2	85,1
Amur	5,0	5,6	3,9	3,8	3,5
Busa	11,0	7,4	8,2	9,4	7,0
Ragadozó hal	1,9	2,4	2,2	2,5	2,5
Egyéb	1,2	1,5	1,2	1,1	1,9
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

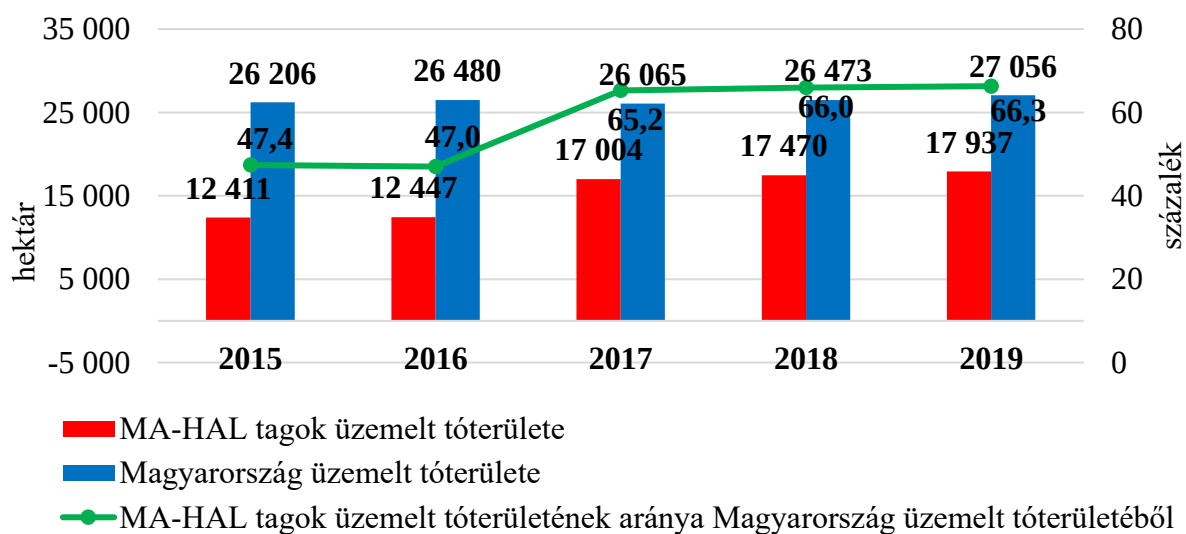
17. táblázat: **Tenyész haltermelés alakulása, 2015–2019**

Megnevezés	2015		2016		2017		2018		2019	
	ezer db	%	ezer db	%	ezer db	%	ezer db	%	ezer db	%
Ponty, egynyaras	9 415	82,2	7 009	87,1	12 570	85,0	15 012	89,4	10 425	85,9
Amur, egynyaras	1 453	12,7	446	5,5	1 148	7,8	699	4,2	1 033	8,5
Busa, egynyaras	345	3,0	341	4,2	764	5,2	659	3,9	445	3,7
Ragadozó, egynyaras	247	2,2	251	3,1	308	2,1	421	2,5	230	1,9
Egynyaras ivadék összesen	11 460	100,0	8 046	100,0	14 790	100,0	16 791	100,0	12 133	100,0
Ponty, kétnyaras	3 427	82,5	4 194	82,3	4 577	84,0	6 677	90,2	5 558	89,3
Amur, kétnyaras	282	6,8	320	6,3	330	6,0	208	2,8	258	4,1
Busa, kétnyaras	383	9,2	487	9,6	400	7,3	359	4,8	269	4,3
Ragadozó, kétnyaras	62	1,5	93	1,8	145	2,7	158	2,1	142	2,3
Kétnyaras tenyész összesen	4 155	100,0	5 095	100,0	5 452	100,0	7 402	100,0	6 227	100,0

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Magyarország üzemelt tóterületének 66 százalékán a MA-HAL tagok gazdálkodtak 2019-ben, ami megegyezik az előző évi üzemelt területtel.

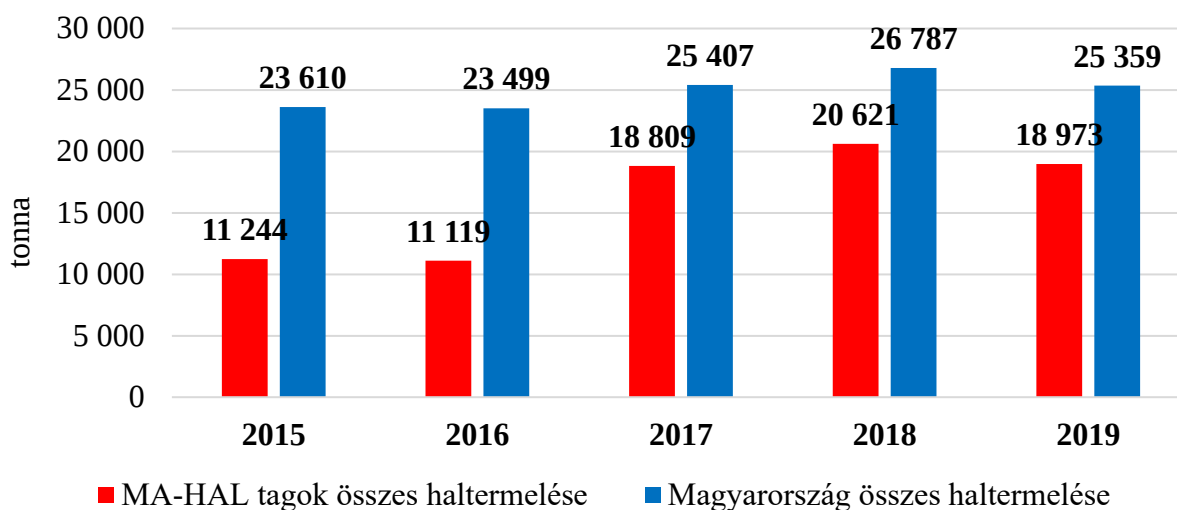
4. ábra: **Tóterületek alakulása 2015–2019 között**

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

A Szervezet tagjai által termelt hal mennyiség 75 százalékát teszi ki az országosan termelt összes haltermelésének, az étkezési célra szánt haltermelés szintén 75 százalékát adja az országos étkezési célú mennyiségnek. A tagok által termelt halmennyiség változása évről évre szinkronban követi az országos termelési változás ütemét ugyanis, ha az országos termelt mennyiség nő, akkor a tagok által termelt mennyiség is növekedik, és ez ellenkezőleg is elmondható.

5. ábra: **Bruttó haltermelés alakulása 2015–2019 között**

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

A MA-HAL tagok tógazdaságaiban termelt halmennyiség 15,4 tonna a tagok intenzív termelése pedig 3,6 tonnát tett ki 2019-ben, ebből a tagok étkezési tógazdasági termelése 10,2 az intenzív étkezési termelése 2,8 tonna volt. A MA-HAL tagok intenzív termelése 2016-ról napjainkra ötszörösére emelkedett köszönhetően a taglétszám bővülésének. A Szervezet tagjai által zárt rendszerben termelt hal mennyiség háromnegyedét adja az országos intenzív üzemben termelt halmennyiségnek.

Főbb haltermékek fogyasztói áralakulása 2019-ben

A főbb haltermékek fogyasztói árának összeírása az ország meghatározó halértékesítő egységeiben, elsősorban a vásárcsarnokokban lévő halboltokban, a nagyobb városok halas piacán és a kereskedelmi láncok halas részlegein valósul meg. Budapesten figyelésre kerül a Fővám téri vásárcsarnok és a Lehel téri piac, Kecskemét, Pécs, Székesfehérvár, Győr, Szolnok, a budaörsi Auchan és Metro halas pultja, illetve 2019 őszétől bővült a halárfigyelések helyszíne további 7 településsel, ugyanakkor a budaörsi Tescoban megszűnt a hal és haltermékek értékesítése. A felmérésben a fogyasztók által népszerűnek vélt alábbi termékek szerepelnek: élő ponty, pontyszelet, busatörzs, busaszelet, bőrös vagy nyúzott afrikai harcsafilé és lazacfilé.

A hal ára fontos kérdés, mind a termelők, mind a fogyasztók számára. A halhús nem olcsó tömegáru. A fogyasztók minél olcsóbban szeretnék megvenni a halat, a termelők pedig nyereségesen szeretnék gazdálkodni. Mire a termék értékesítésre kerül, a termelőknél jelentős költségként jelentkezik a takarmány, a víz, a szállítás, a munkabérek stb. Mindemellett befolyással bírhatnak az árképzésre a szélsőséges időjárás okozta körülmények és egyéb más tételek is.

Mindez a hal árának csökkentése ellen hat, azonban meg kell jegyezni azt is, hogy a termelők nem tudják a termékek árait egy szintnél tovább emelni, mert a keresleti piac azt nagyban lekorlátozza.

Az élő ponty árban az ország egyes értékesítő helyein 28 százalékos eltérés is kimutatható volt, ugyanis 1050-1350 Ft/kg sávban mozgott 2019-ben az ár, ekkor a termelői ár 650-680 Ft/kg körül alakult. A legdrágábban Budapesten és Debrecenben, a legolcsóbban Nagyatádon lehetett az élő pontyot megvásárolni, de Szolnokon és a budaörsi Metroban is kedvező áron lehetett hozzájutni. A budaörsi Auchan árai egy év alatt 18 százalékkal emelkedtek. A termelő és halfeldolgozó cégek boltjaiban ennél jóval alacsonyabb az árszint. Az élő ponty azonos időszakban jegyzett ára 2018–2019 viszonylatában 8 százalékkal emelkedett. Székesfehérváron 2017-től nem lehet a piacon élő pontyot kapni, helyette a csomagolt és friss pontyszelet kerülhetett a vásárlók kosarába.

A pontyszelet árai a különböző értékesítő pontokon szintén nagy, 44 százalékos különbséget mutatnak. Az árak 1524-2200 Ft/kg között változtak. A drágább piacok Debrecen, Nagykanizsa, Győr, Békéscsaba, budaörsi Metro. Az egyszerűbb felszereltséggel rendelkező saját halat feldolgozó vágópontok jóval alacsonyabb árréssel dolgoztak. A termék egy év alatt 2,8 százalékkal drágult.

A busatörzs az alapanyag kedvező termelői ára miatt egy viszonylag olcsó friss hal terméket feltételez. A valóságban az egyes értékesítési helyszíneken komoly árdifferenciák mutatkoztak, mert 1 kg busatörzs áraért 847 forintot vagy akár 1600 forintot is elkérhettek. A termék a debreceni halboltban volt a legdrágább, míg a szolnoki üzletben a legolcsóbb.

Az áruházi láncokban az akciók miatt 80 százalék árdifferencia is előfordult. A saját halat kínáló vágópontok ezen termék esetében is jóval alacsonyabb árat alkalmaztak.

Hasonlóan a korábbi évekhez, a busatörzs és -szelet néhány halasbolt pultjain hiánytermék volt a nyári hónapokban. A busa nyári időszakban (a ponttyal ellentétben) csak a tó teljes leengedése során fogható, így a nyári időszakban a busatermékek ára egy-egy értékesítő helyen 12-15 százalékos áremelkedést is mutatott. A busatörzs 2019. évi árváltozása 18 százalékkal haladta meg az 1 évvel korábbi árat.

A busaszelet fogyasztói árai hasonló változatosságot mutatnak, mint a busatörzse, az árak 847 és 1800 Ft/kg között alakultak. A budapesti csarnokokban és a szolnoki halboltban az árszint a busatörzs értékeivel egyezik vagy ahhoz nagyon hasonló. Az árszint a vizsgált értékesítő helyek többségében 29 százalékkal tért el. A termék éves drágulása közel 10 százalékos.

A bőrös afrikai harcsafilé néhány üzletben egyáltalán nem, vagy csak nem folyamatosan volt kapható. Fogyasztói ára 1964 és 3000 Ft/kg árkülönbséget is mutatott. A kiugróan alacsony ár importforrást és fagyasztott terméket feltételez. A hazai termelők botjaiban az ár 2415 és 2550 Ft/kg között, a viszonteladók boltjaiban a termék jellemző kiskereskedelmi ára 2800 és 3000 Ft/kg közötti szórást mutatott. Az áruházi láncok esetenként 2000 Ft/kg akciós áron is kínálták a terméket, ami végett még inkább keresett termékké vált a vásárlók körében. Az átlag éves áremelkedés 6 százalékos volt.

Az import lazacfilé forgalma egyre növekszik. A kiskereskedelmi ára szintén markáns differenciát mutat a különböző boltokban, egy kilogramm árért 2990, de akár 6900 forintot is elkérhettek. Az egyes helyszínek 2018 és 2019 azonos időszakában viszonylag stabil áron értékesítettek. A hipermarketek akciói miatt a termék árai ebben a szegmensben 30 százalékkal változtak. A halboltok zömében jellemzően 4500 és 5500 Ft/kg körül alakult a lazacfilé ára. A budapesti és békéscsabai csarnokokban a termék kiemelten magas, 6400 vagy akár 6900 Ft/kg áron van jele. A lazacfilé éves drágulása a vizsgált időszakban nem mérhető. A boltok több esetben azonos vagy enyhén csökkentett áron értékesítenek.

Az árak változása azt mutatja, hogy a haltermékek árainak zöme jóval a hivatalos infláció fölött alakult 2019-ben. Sajnos a haltermékek még mindig nem versenyképesek az állandó testhőmérsékletű állatok húsanak fogyasztói áraival. A pontyfélék értékesítésében kedvező tendenciát idéz elő a saját halat konyhakészre feldolgozó helyi vágópontok és halboltok megjelenése.

18. táblázat: Az élő ponty bruttó fogyasztói árának alakulása 2018-ban

Fogyasztói piacok											Kereskedelmi láncok			
Hét	Bp. Fővám téri csarnok	Bp. Lehel téri csarnok	Kecskemét	Pécs	Székes- fehérvár	Győr	Debrecen	Szolnok ^{b)}	budaörsi Auchan	budaörsi Tesco	budaörsi Metro			
HUF/kg														
3. hét	1 200	1 300	1 550	1 190	-	1 100	1 099		779 ^{a)}	-	975			
8. hét	1 200	1 300	1 550	1 190	-	1 100	1 099		1 033	-	975			
12. hét	1 200	1 300	1 550	1 250	-	1 100	1 099		899	-	975			
13. hét	1 200	1 300	1 550	1 250	-	1 100	1 099		829 ^{a)}	-	975			
17. hét	1 200	1 300	1 150	1 250	-	1 100	1 199		-	-	1 091			
21. hét	1 200	1 300	1 150	1 250	-	1 100	1 199	1 050	-	-	1 091			
25. hét	1 200	1 300	1 150	1 250	-	1 100	1 299	1 050	-	-	-			
30. hét	1 300	1 300	1 550	1 170	-	1 100	1 299	1 050	-	-	1 091			
34. hét	1 300	1 300	1 550	1 170	-	1 100	1 299	1 050	1 099	-	1 091			
38. hét	1 300	1 300	1 550	1 050 ^{a)}	-	1 100	1 299	1 050	1 099	-	1 091			
42. hét	1 300	1 300	1 550	1 050 ^{a)}	-	1 100	1 299	1 050	1 099	-	1 091			
47. hét	1 300	1 300	1 550	1 050 ^{a)}	-	1 100	1 299	1 050	1 099	-	1 091			
50. hét	1 350	1 300	1 550	1 290	-	1 211	1 299	1 050	1 099	-	899 ^{a)}			
51. hét	1 350	1 300	1 550	1 290	-	1 211	1 299	1 050	1 099	-	899 ^{a)}			

^{a)} Akciós ár, ^{b)} A megjelölt piaconál a 21. hetétől történtik árszűkítés

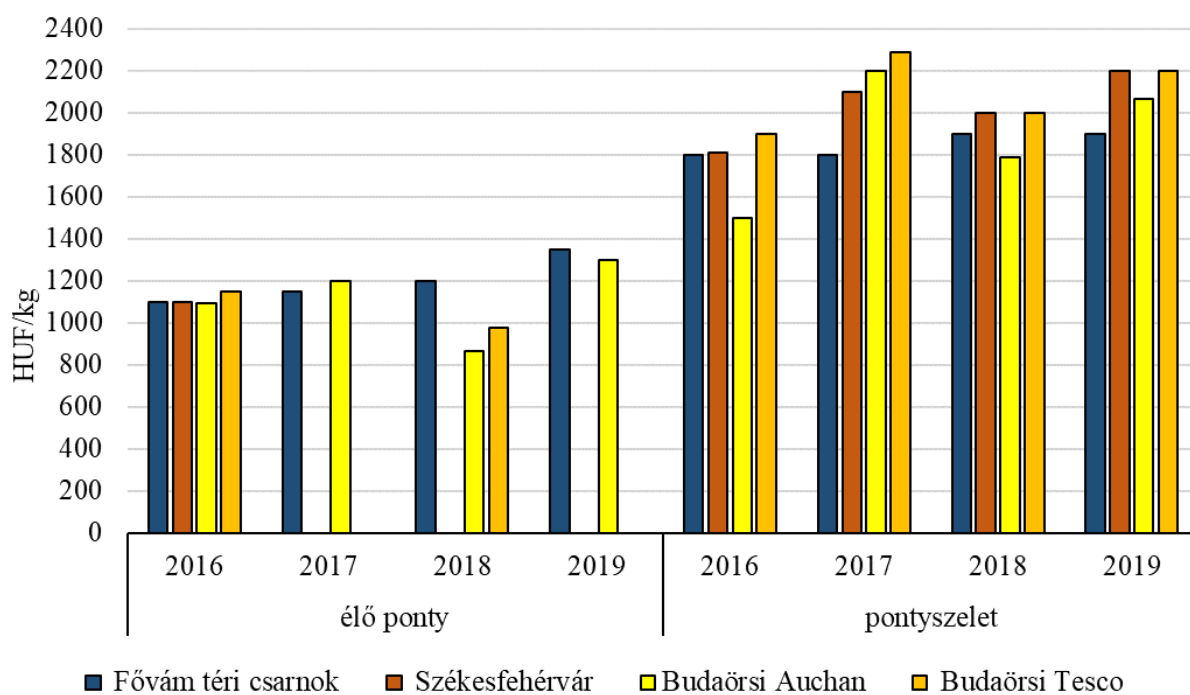
Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

19. táblázat: Az élő ponty bruttó fogyasztói árának alakulása 2019-ben

Fogyasztói piacok											Kereskedelmi láncok							
Hét	Bp. Fővám téri csarnok	Bp. Lehel téri csarnok	Kecskemét	Pécs	Székes- fehérvár	Győr	Debrecen	Szolnok	Békéscsaba ^{b)}	Gyula ^{b)}	Nagykanizsa ^{b)}	Kaposvár ^{b)}	Keszthely ^{b)}	Balatonbog- lár ^{b)}	Nagyatád ^{b)}	budaörsi Auchan	budaörsi Tesco	budaörsi Metro
HUF/kg																		
04. hét	1350	-	1 150	1090	-	1 211	1299	1050								1 299	-	1 091
08. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050								1 299	-	1 091
12. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050								1 299	-	1 091
15. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050								1 299	-	1 091
16. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050								1 299	-	1 091
21. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050								1 299	-	1 091
25. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050								1 299	-	1 091
30. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050								1 299	-	1 091
34. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050								1 299	-	1 091
38. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050	-	1 250	1 200	1 199	1 280	1 103	1 000	1 299	-	1 091
43. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050	1 200	-	1 200	1 199	1 280	1 103	1 000	1 299	-	1 091
47. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050	1 290	-	1 200	1 199	1 280	1 103	1 000	1 299	-	1 091
50. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050	1 290	-	1 200	1 199	1 280	1 040	1 000	1 299	-	975
51. hét	1350	1 300	1 150	1090	-	1 211	1299	1050	1 290	1 250	1 290	1 199	1 280	1 040	1 000	999 ^{a)}	-	1 091

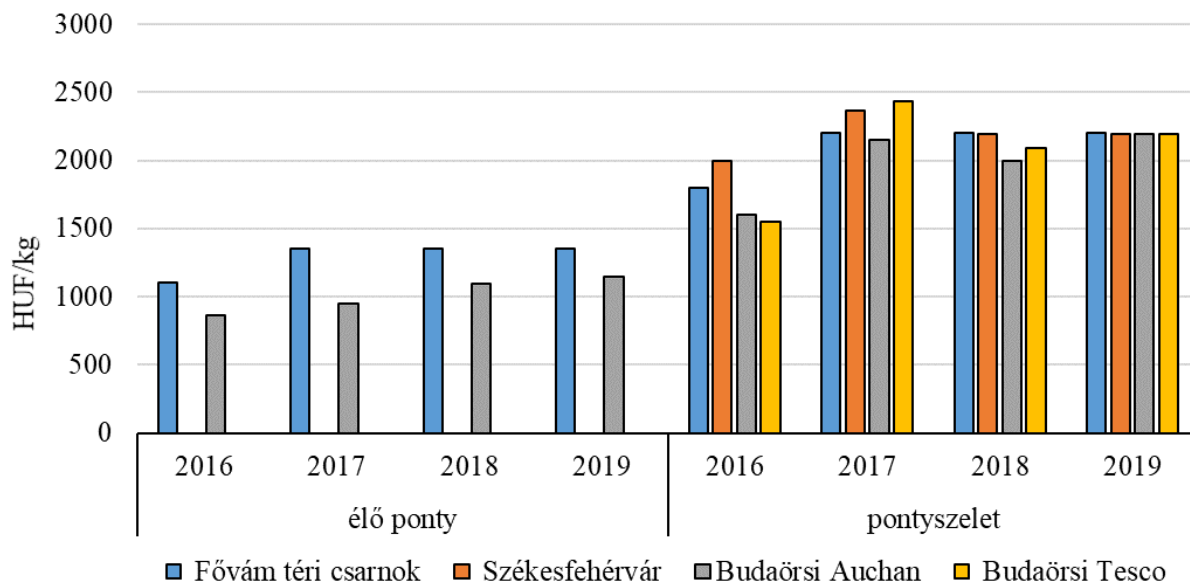
^{a)} Akciós ár, ^{b)} A megjelölt piacoknál a 30.hetétől történik árszűrés.
Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

6. ábra: Élő ponty és pontyszelet fogyasztói ára 2016–2019 között a húsvéti időszakban

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

7. ábra: Élő ponty és pontyszelet fogyasztói ára 2016–2019 között a karácsonyi időszakban

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Tóparti termelői árak

A tóparton elsődlegesen értékesített halak nettó árainak gyűjtését az egész ország teljes területére kiterjesztette a NAIK AKI. A negyedév során értékesített étkezési hal szállítási költséggel nem terhelt kilogrammonkénti nettó termelői (tóparti) átlagárak évek óta publikálásra kerülnek.

Az ágazatot 2019-ben a csapadékmentes időjárás sújtotta leginkább, amely miatt számos tógazdaságban jelentős vízhiány alakult ki. Ez megnehezítette az előző évi halkészletek tárolását a telelőkben, illetve a kihelyezéskor több tóból vissza kellett halászni, annyira kevés volt a téli csapadék. Problémaként jelentkezett, hogy 2019 őszén hirtelen nagy mennyiségű ponty árasztotta el a hazai piacot, ami átmenetileg csökkentette az árat, mivel azok a kistermelők, akik nem rendelkeznek tároló- és szállítókapaacitással, nyomott áron (50-100 Ft-tal olcsóbban) próbáltak túladni a pontykészleteken. Beszűkült az exportpiac, 2019-ben az ágazat nem tudott Lengyelországnak akkora mennyiségű pontyot eladni, mint a korábbi években.

Általánosságban elmondható, hogy az őszi árak az időközi piaci változások figyelembevételével kerültek meghatározásra a szervezetben, amelyek iránymutatók a tóparti árak kialakításánál. A MA-HAL és MOHOSZ közös haltermelési és haltelepítési koordinációs üléseket folytat az irányelvek megbeszélésére. A 3 nyaras piaci vagy étkezési hal ára, ami leginkább csak irányár, 2019 őszén 675 forint + áfa volt. Azért is irányárakról van szó, mert az árakat jelentősen befolyásolja a termelő költsége, a megrendelt vagy eladni kínált áruhal mennyisége és nem utolsósorban a szállítási távolság. Az őszi árak kialakulásánál a 3-4 kilogrammos keresett és népszerű átlagsúly nem volt árfelhajtó tényező. Bevett gyakorlat, hogy a 3 nyaras ponty teljesen kiszolgálja a természetes vízi haltelepítési igényeket. Az őszi árak általánosan alacsonyabbak a tavaszi áraknál. Ennek oka, hogy tavaszra sok hal (el)kallódik, őrzési és mozgatási költségek rakódnak a halra, ami akár 15-20 százalékkal is megemelheti majd a tavaszi árakat.

A karácsonyi vásár idejére a termelők értékesítési pontokat is létesítettek, ahol a kereskedelem ráakódó költségei nélkül, olcsóbban próbálták közvetlenül a fogyasztóknak értékesíteni a halat. Az ünnepekre a tógazdák jó minőségű és széles választékú hallal készültek. A termelők igyekeztek legalább a 2018-as pontyárat elérni, ami abból a szempontból jó hír volt, hogy a fogyasztóknak nem kellett sokkal többet fizetniük a pontyért, vagy ugyanazon az áron volt, mint a korábbi évben.

A keszegfélék és a ragadózó halfajok tekintetében elmondható, hogy csak limitált mennyiségben áll rendelkezésre eladásra a termelők tavaiban. Jellemző, hogy általában csak azoknak a vásárlóknak van lehetősége ezen halfajokat megvenni, akik ennél a termelőnél veszik meg a 3 nyaras pontyot is.

A tóparti árak változásai igazolják, hogy a kínálat-kereslet az elsődleges befolyásoló tényező, bár a tógazdasági haltermelés egy közel hároméves folyamat, az árak változása esetenként a termelési tevékenység után jelentkezik.

20. táblázat: **Termelői halárak tóparton (éves átlag, nettó Ft/kg)**

Halfaj	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tavi hal						
Ponty	557	548	580	655	718	700
Amur	515	510	535	568	643	620
Fehér busa	255	236	251	278	326	320
Pettyes busa	256	238	256	283	278	310
Harcsa	1 404	1 339	1 519	1 534	1 789	1 780
Süllő	2 640	2 432	2 847	2 404	2 746	2 640
Compó	1 480	1 538	1 321	1 784	1 512	1 580
Csuka	1 741	1 631	1 792	1 476	1 735	2100
Intenzív						
Szivárványos pisztráng	1 430	1 350	1 100	1 532	1 600	1 600
Afrikai harcsa	750	600	653	581	611	603
Tokfélék	2 455	2 500	2 774	3 050	2 414	2 700

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

A jelzett időszakban a ponty termelői árainak változása egyértelműen a piaci viszonyokat tükrözi. Az étkezési méretű ponty 2019. évi átlagára 3 százalékkal maradt el a korábbi évtől, melynek oka, hogy a lengyel pontyexport markánsan visszaesett (a korábbi mennyiség egytizedére).

Az étkezési amur tóparti éves átlagára 620 Ft/kg volt, a pontyhoz hasonlóan itt is árcsökkenés figyelhető meg a megelőző évhez képest. Ennek egyik oka, hogy az amurra egyre csökken a horgászpiaci kereslet, mivel kevés természetes vízbe telepíthető (idegenhonos faj).

A busatermelés fokozottan csökken Magyarországon, mert egyre nehezebb értékesíteni ezt a halfajt belföldön, mivel a hazai fogyasztók részéről nem mutatkozik túl nagy kereslet rá. Az élő busa népszerű lengyel exportcikk volt az elmúlt években, de ez a kereslet is fokozottan csökken. Az étkezési busa átlagára 315 Ft/kg körül alakult 2019-ben.

Az étkezési harcsa tóparti nettó átlagára 1780 Ft/kg volt az elmúlt két évben. A süllő tóparti átlagára kilónként 2640 Ft volt a vizsgált időszakban.

A süllő egyaránt keresett termék a horgászok és a fogyasztók között, ugyanakkor jelentős részét exportálják a termelők. Magyarországon egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a horgászszervezetek a haltelepítések diverzifikálására, ezért a ponty mellett egyre nagyobb arányban jelennek meg a ragadozó halak, így a nagyobb kereslet emeli az árakat.

Az étkezési csuka tóparti nettó átlagára 2100 Ft/kg, ami 2019-re több mint 360 forinttal emelkedett a 2018-as évhez képest, ennek oka a már fent említett horgászkereslet növekedése. A csukatermelés elsődleges szerepe a horgászvizek telepítése.

Az afrikai harcsa telephelyi éves átlagára 600 Ft/kg körüli 2019-ben és 2018-ban is. A termelés növekedése nem okozott termelői nettó árváltozást. A szivárványos pisztráng átlagára az utolsó két évben nem változott.

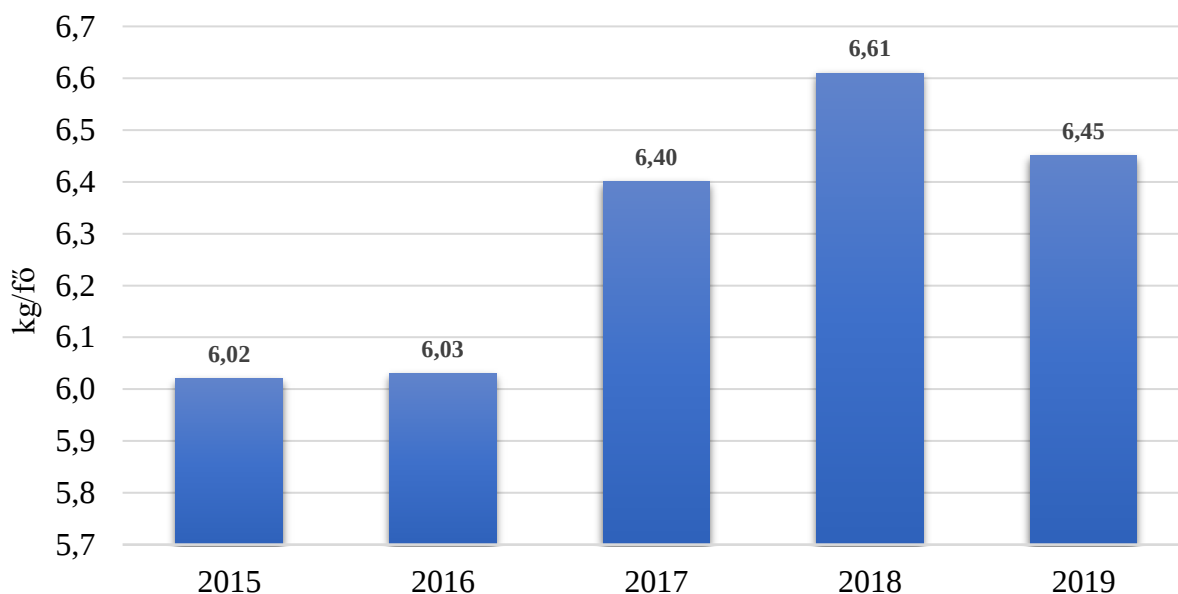
Halhúsfogyasztás

A hazai étkezési célú haltermelés az utóbbi 3 évben csökkenő tendenciát mutat, 2019-ben 17 ezer tonna volt, ami az előző évhez képest 3 százalékkal esett vissza.

Az egy főre jutó hazai halfogyasztás 2019-ben 6,45 kg volt, ami 2018-hoz képest 2 százalékkal, mintegy 16 dekagrammal marad el, az EU-s átlagot (24 kg/fő EUMOFA 2020) pedig meg sem közelíti. A halhúsfogyasztás emelkedéséhez a kormány is igyekszik hozzájárulni intézkedéseivel, pl. a MAHOP „Kaj rá!” marketingprogramjával, a MA-HAL pedig rendezvényeivel, halfőző versenyekkel ösztönzi a halfogyasztást.

Az importtal aránya a fogyasztáson belül megközelítőleg 78 százalék, ami nagyon meghatározó és felhívja a figyelmet arra, hogy fő célként arra kellene törekedni, hogy a hazai termelésű étkezési hal részaránya növekedjen nagyobb mértékben, szemben az importtal és haltermékek mennyiségével. Az elfogyasztott hal és haltermékek 39 százaléka „tartósított, illetve konzerv” termék, 32 százaléka „fagyasztott” és 29 százaléka „friss vagy hűtött” haltermék csoportjára bontható.

8. ábra: Magyarország egy főre jutó halfogyasztása 2015–2019 között

Forrás: NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

A halak és halászati termékek külkereskedelme 2019-ben

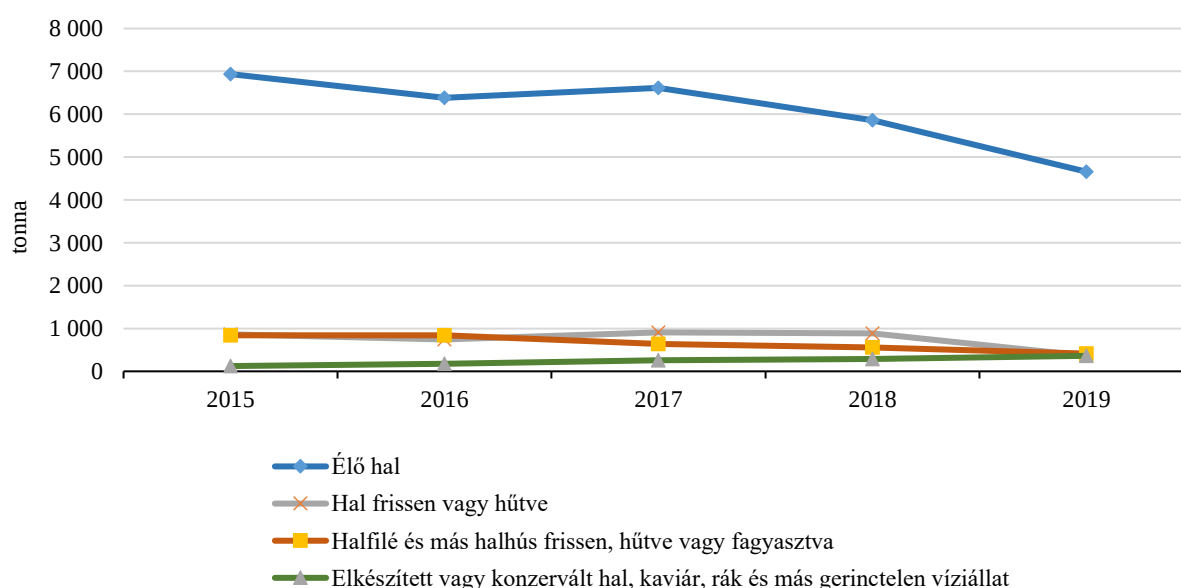
A halak és halászati termékek külkereskedelmi forgalma 2019-ben 41 milliárd forint volt, ami 5 százalékkal maradt el a korábbi évtől, és a teljes mezőgazdasági és élelmiszeripari külkereskedelmi forgalom értékének 0,82 százalékát képviselte. Halászati termékekből mind a mennyiséget, mind az értéket tekintve Magyarország nettó importőrnek számít. A külkereskedelmi egyenleg passzívumának nagyságát az import határozza meg, mivel az importérték többszöröse az exportnak.

A halak és halászati termékek exportértéke 2019-ben 5,6 milliárd forintot, importértéke 36,1 milliárd forintot ért el, a külkereskedelmi forgalom 30,5 milliárd forintos passzívuma 2,9 milliárd forinttal meghaladta a 2018. évit. Az importérték mindössze 0,3 milliárd forinttal nőtt, az exportérték viszont 32 százalékkal csökkent 2019-ben a 2018. évihez viszonyítva.

A halak és halászati termékek kivitelének részesedése az agrár- és élelmiszeripari termékek exportértékéből mindössze 0,18 százalék, behozatalának aránya 1,76 százalék volt 2019-ben. Az exportárbevétel 80 százalékát három termékkör biztosította. Az élő hal részesedése 58 százalék volt, a friss vagy hűtött hal 11 százalékot, és a halfilé és más halhús is 11 százalékot ért el.

Az importérték 80 százalékát négy termékkör biztosította. A halászati termékek importértékének 43 százalékát a halkonzervek, 23 százalékát a halfilé, 7 százalékát a friss vagy hűtött hal, és szintén 7 százalékát a fagyasztott hal értéke adja.

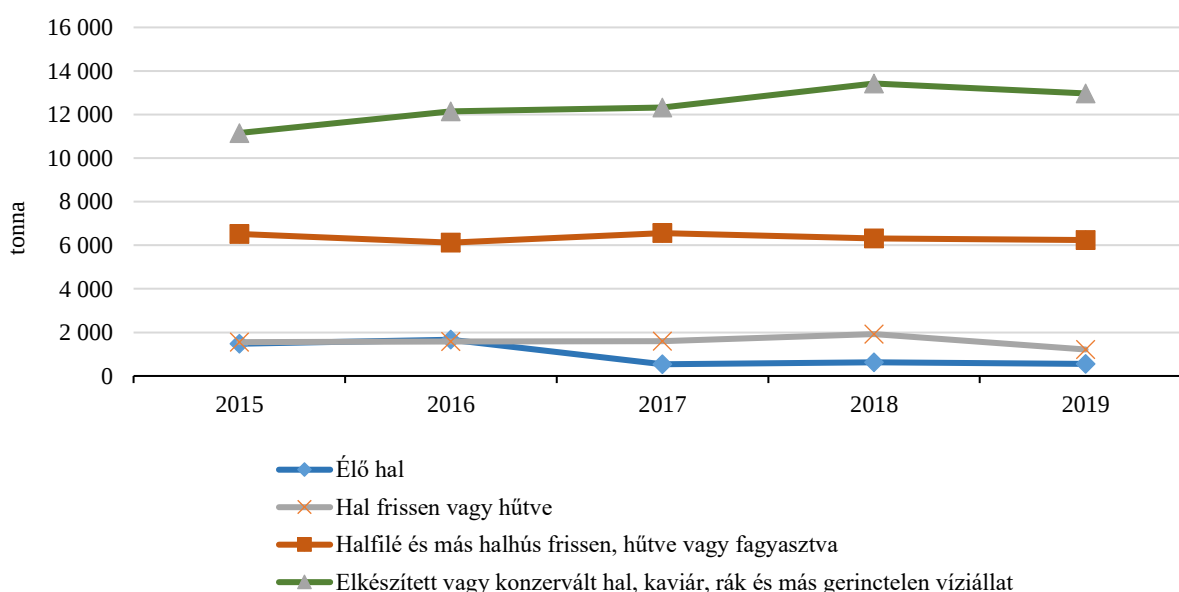
9. ábra: Főbb haltermékek magyarországi kivitelének alakulása 2015–2019 között

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján NAIK AKI szerkesztés

Magyarország halászati termékek exportjának meghatározó terméke az élő hal. Évről évre ezen termékkör exportértéke a legmagasabb és az egyetlen termékcsoporthoz, amelyből nettó exportőrnek számít hazánk. Az élőhal-kivitel 4638 tonna, ami 1218 tonnával maradt el 2018. évtől. Az import-élőhal 534 tonna, 11 százalékkal kevesebb a 2018. évi mennyiséghez képest. A hazai export legjelentősebb tétele 2507 tonna mennyiséggel a ponty, ami 3 százalékkal mérséklődött a korábbi évhez képest. Az egyéb élőhal-kivitel 3,6 százalékkal haladta meg az előző évet, elérve a 717 tonnát. Külföldről a korábbi évhez képest 24 százalékkal kevesebb ponty és 71 százalékkal kevesebb egyéb élő hal érkezett, a pisztrángimport azonban közel 3 százalékkal emelkedett.

10. ábra: Főbb haltermékek behozatalának alakulása 2015–2019 között

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján NAIK AKI szerkesztés

A friss vagy hűtött hal importja több mint háromszorosa volt az exportnak. E termékkör importvolumenének 28 százaléka Olaszországból (336 tonna), 25 százaléka Spanyolországból (308 tonna), 15 százaléka Csehországból (182 tonna) érkezett hazánkba 2019-ben. Az export közel 70 százaléka (248 tonna) Nagy-Britanniába, 29 százaléka (105 tonna) Romániába irányult, ezenkívül még Szlovákiába és Ausztriába került kisebb mennyiség.

Fagyasztott halból 3153 tonna került a magyarországi piacra és 98 tonna értékesült külföldön. Évente 20-30 országból 25-30-féle fagyasztott hal érkezik Magyarországra. A főbb fagyasztott termékeket import- és exportoldalán egyaránt a szürke tőkehal, a pangasius és a pisztrángfélék teszik ki. 2019-ben 22 országból szállítottak fagyasztott halat, amelynek 50 százalékát Spanyolországban, 7-7 százalékát Horvátországban és Szlovákiában adták fel, továbbá néhány száz tonna érkezett még az Egyesült Államokból, Lengyelországból, Dániából, Ukrajnából és Hollandiából. A kivitel 53 százaléka a szlovák, 23 százaléka a szlovén piacra került, valamint kisebb mennyiséget vásárolt Magyarországtól Ausztria, Románia és Horvátország is.

21. táblázat: Hal és halászati termékek külkereskedelmi forgalma, 2018–2019

Megnevezés	Export				Import			
	2018		2019		2018		2019	
	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft
Élő hal	5 856	4 047	4 638	3 241	601	438	534	441
Hal frissen vagy hűtve	887	1 671	362	619	1 922	4 093	1 215	2 694
Fagyasztott hal	171	171	98	108	4 480	3 541	3 153	2 521
Halfilé és más halhús frissen, hűtve vagy fagyasztva	559	1 168	414	629	6 310	7 450	6 235	8 413
Szárított, sózott, pácolt vagy füstölt hal, halliszt, dara	12	37	21	53	364	1 341	413	1 583
Rák frissen, hűtve, fagyasztva, tartósítva	32	75	31	103	989	2 260	1 005	2 456
Puhatestű frissen, hűtve, fagyasztva, tartósítva ^{a)}	140	301	33	52	462	723	688	891
Gerinctelen víziállatok	0	0	0	0	10	23	9	15
Kivonat és lé húsból, halból, rákból	11	26	8	14	3 360	791	3 068	698
Elkészített vagy konzervált hal, kaviár	229	407	324	500	13 006	14 328	12 558	15 555
Elkészített vagy konzervált rák és más gerinctelen víziállat	62	291	39	233	420	838	410	822
Összesen	7 960	8 195	5 968	5 553	31 926	35 824	29 289	36 089

^{a)} Éticsiga nélkül.

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján NAIK AKI szerkesztés

A friss, hűtött vagy fagyasztott halfiléből is – akár a fagyasztott halból – igen széles és színes a választék mind a behozatalt, mind a kivitelt illetően, 25-30-féle termék van forgalomban. A hazánkba érkező halfilé volumenének 83 százalékát, értékének 90 százalékát EU-tagország adta fel 2019-ben. Volument tekintve Lengyelország (1272 tonna) után Hollandia (802 tonna) volt a második legnagyobb szállító.

Magyarország legfontosabb külpiaça Románia volt 2019-ben, a halfiléexport 39 százalékát (162 tonna) vásárolta meg. Azonkívül Szlovákiába és Ausztriába, de kis tételben Horvátországba, Hollandiába is került halfilé Magyarországról. A korábbi években második legnagyobb halfilé-felvásárló partnerünk Hollandia 2019-ben csak az ötödik helyre került.

A szárított, sózott vagy füstölt hal részesedése 4 százalék a haltermékek importértékéből, csakúgy, mint 2018-ban. Az import mennyisége 13 százalékkal nőtt, értéke 18 százalékkal emelkedett (423 tonna, 1,6 milliárd Ft).

A feldolgozott haltermékek kivitele az exportérték mindössze 13, de behozatala az importérték 47 százalékát adta 2019-ben. A halkonzervből 324 tonna, elkészített vagy konzervált rákféléből 39 tonna került külföldi piacokra Magyarországról. A halkonzervimport elsősorban Lengyelországhoz és Németországhoz kötődik, de Csehországból, Olaszországból és Ausztriából is fogadunk konzervtermékeket.

Az élő ponty kivitele a 2016. évi 3536 tonnás rekord után a 2015. évi szintre esett vissza 2017-ben, amikor 3096 tonna került külpiacra, 2018-ban pedig tovább csökkent a kivitt mennyiség (2574 tonna), majd 2019-ben további 2,6 százalékkal csökkent az exportvolumen, amikor is 2507 tonna kivitelére került sor. Az exportátlagár 8 százalékkal csökkenve 636 Ft/kg volt, így a 3 százalékos volumencsökkenés ellenére az exportértéknél 10 százalékos visszaesést eredményezett. Az importátlagár 588 Ft/kg-ra csökkent, így visszaesett a 2017. évi árszintre az egy évvel korábbi 638 Ft-hoz képest.

Élő pontyot összesen 13 országba szállított Magyarország 2019-ben. Az élő ponty legfontosabb piacai évek óta Románia, Lengyelország és Németország, rendszerint csak a sorrendjük változik. 2019-ben a magyar élőponty-kivitel 50 százaléka Romániába (1258 tonna), 16 százaléka Szerbiába (394 tonna), 11 százaléka Horvátországba (268 tonna) és 7 százaléka Németországba (187 tonna) került. További fontos felvevőpiacunk Csehország, ahova először 2016-ban exportáltunk nagyobb mennyiséget (400 tonnát), 2017-ben 237 tonnát, 2018-ban pedig 201 tonnát, viszont 2019-ben mindössze 49 tonna volt a kivitel. A nagyobb vásárlók közé tartozott még Olaszország is, ahova 2014-ig évente 100 tonna körüli élő pontyot szállítottunk, 2018-ban 188 tonna, ezzel szemben 2019-ben 104 tonna volt az ide irányuló kivitel.

22. táblázat: **Magyarország pontykülkereskedelme 2015–2019 között**

Év	Pontyexport		Pontyimport	
	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft
2015	3 020,7	1 572,8	175,0	87,4
2016	3 536,2	1 971,7	557,2	284,7
2017	3 095,8	1 912,6	252,1	148,1
2018	2 573,7	1 772,5	330,4	210,6
2019	2 507,4	1 594,3	252,2	148,4

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján NAIK AKI szerkesztés

Az élőponty-behozatal 2016-ban szokatlanul nagy volumenű volt (557 tonna), 2017-ben ez a mennyiség 54 százalékkal visszaesett, majd 2018-ban némi bővülés következett, amikor is 330 tonnát tett ki az élőponty-import. 2019-ben viszont az élőponty-import az egy évvel korábbi mennyiséghez képest 24 százalékkal csökkent és visszaesett a 2017. évi szintre (252 tonna), aminek 97 százalékát Csehország szállította.

A MA-HAL 2019. évi tevékenységéről

A haltermékpálya szereplőivel folyamatos párbeszédre van szükség. A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet érdekegyeztető és összefogó fórumként is funkcionál a haltermékpálya szereplőinek körében, melynek szakmai koordinációjával folyamatosan erősödik az ágazat. De ezen túlmenően a MA-HAL a versenyképes ágazat érdekében a szaktudás termelésbe való integrálására is törekszik.

A MA-HAL 2019-ben folyamatosan együttműködött az Agrárminisztériummal, a Magyar Országos Horgász Szövetséggel, az Agrármarketing Centrummal és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával. Közös erővel sikerült elérni, hogy 2019. január 1-től módosuljon a 115/2014. (IV. 3.) Kormányrendelet a mezőgazdasági vízszolgáltatás díjképzési rendjéről (4/A. § 6. pont), így évente 1500 Ft/hektár vízszolgáltatási díjat kell fizetni a halastavi vízhasználóknak a vízjogi üzemeltetési engedélyben meghatározott halastó területe alapján.

A MA-HAL és a Tokaj-Hal Kft. Tarcalon, az ötsillagos Andrassy Rezidencia Wine & Spa szállodában szervezte meg a VIII. Nemzeti Halászbált. A február 23-án megrendezésre kerülő neves esemény fővédnöke Nagy István agrárminiszter volt.

Megjelent a MA-HAL által szerkesztett „Halgazdálkodás és Érdekképviselés Magyarországon” című kiadvány javított, második kiadása (2018), amely már nem csak magyarul, hanem angolul is elérhető a MA-HAL honlapján.

A MA-HAL 2019. május 23-án és december 4-én tartotta meg a közgyűléseit Budapesten.

Ráckeven 2019. augusztus 31-én került megrendezésre a MA-HAL 45. Országos Halfőző Versenye.

A Kaposvári Egyetem, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és MA-HAL 2019. szeptember 13-án Kaposváron rendezte meg „A tógazdasági haltermelés diverzifikációja” című halászati kerekasztal-beszélgetést.

A MA-HAL és az Agrárminisztérium 2019. október 7-én megújította stratégiai együttműködési megállapodását. Az ünnepségen dr. Németh István elnök képviselte a szervezetet. A stratégiai partnerség célja a MA-HAL és az AM szorosabb együttműködése a jogszabályok és a jogszabályokat megalapozó koncepciók előkészítési munkájában, valamint az elfogadott jogszabályok hatásainak értékelésében (jogszabályok utólagos véleményezésében) annak érdekében, hogy javuljon a halászati ágazat jogszabályi keretének minősége.

Nagy István miniszter az 1956-os forradalom és szabadságharc emléknapja alkalmából Pro Aquacultura Hungariae Díjat adományozott prof. dr. habil Késmárki István, a Széchenyi István Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar, Növénytudományi Tanszék professor emeritusa részére, a halgazdálkodás területén végzett elvülhetetlen oktatói és kutatói tevékenységéért, valamint Puskás Nándor, a Biharugrai Halgazdaság ügyvezető tulajdonosa részére, a Hortobágyon és Biharugrán az akvakultúra értékeinek fenntartása és fejlesztése érdekében végzett kiemelkedő munkájáért.

Decemberben a karácsonyi halvásárlást segítve a MA-HAL létrehozott egy interaktív térképet, ahol a fogyasztók könnyen megtalálhatják a legközelebbi termelői halárusító pontokat. A MA-HAL tagszervezetei több mint 50 településen közel 80 db halárusító ponton árusítottak friss édesvízi halfajokat a karácsony előtti héten.

A MA-HAL 2019-ben is aktívan közreműködött a FEAP munkájában, ahol dr. Halasi-Kovács Béla külkapcsolatokért felelős elnökségi tag képviselte a szervezetet.

A MA-HAL 2019-ben is fenntartotta a Magyar Mezőgazdaság című folyóirat mellékleteként működő Halászati Lapok megjelenését. A lap havi rendszerességgel aktuális ágazati információkat közölt, vállalta cégek és szakemberek bemutatását és folyamatosan nyomon követte a szervezetben végzett érdekképviselési és szervezeti munkákat. A MA-HAL 2019-ben minden tagja részére előfizette a Magyar Mezőgazdaság c. szaklapot, benne a Halászati Lapokkal, továbbá a Halászat c. folyóiratot is.

Az ügyvezetés folyamatosan tájékoztatta a tagokat a jogszabályi és pályázati információkról és aktívan részt vett a rendeletek véleményezési folyamatában is.

Támogatások:

- **MA-HAL éves jelentése szakmai ismertető beszámoló kiadvány elkészítése és éves tagdíj nemzetközi szakmai szervezetben (FEAP):**

Támogató megnevezése: Agrárminisztérium

Támogatási összeg: 700.000 Ft

A támogatott program keretében egyrészt elkészült a MA-HAL éves jelentése (2018) szakmai ismertető beszámoló anyaga. Ezen kiadvány tájékoztató jelleggel bír a MA-HAL tagok és partnerei számára a Világ- és Európa halászati és akvakultúra szektorainak jelen helyzetéről. Az elnyert támogatás segítségével másrészt megvalósulhatott a 2019. évi tagdíj befizetése a FEAP (Federation of European Aquaculture Producers) nemzetközi szakmai szervezetbe.

- **MA-HAL 45. Halfőző Verseny (Ráckeve):**

Támogató megnevezése: Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ)

Támogatási összeg: 4.725.000 Ft

A szabadtéren megrendezett verseny célja a halételek, illetve a halgazdálkodás népszerűsítése volt, ennek érdekében a látogatók ingyenesen megkóstolhatták a versenyzők által készített ételeket. A hagyományörző rendezvényen a versenyzők 4 kategóriában mérhették össze halfőző tudásukat Ráckeven.

- **A Bajai Halfőző Fesztivál keretében 22.000 literes óriásakvárium telepítése:**

Támogató megnevezése: Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ)

Támogatási összeg: 3.000.000 Ft

A MOHOSZ támogatása révén sikeresen zajlott a MA-HAL részvétele a XXIV. Bajai Halfőző Fesztiválon. Az Aranyponty Halászati Zrt. közreműködésével négy napon keresztül egy 22.000 literes mobil óriásakváriumban csodálhatták meg a látogatók Magyarországon élő a különféle hal-fajokat. A fesztiválra látogatók között nagyon népszerű volt a kiállított akvárium.

Pályázatok

- **Magyar Halgazdálkodási Operatív Program 2014-2020 (a továbbiakban MAHOP):**

A MAHOP-ot az Európai Bizottság 2015. december 7-én fogadta el. Minderre tekintettel a MAHOP tényleges végrehajtása és megvalósítása a 2016. évben kezdődött meg. A MAHOP kiemelt célja a Halászati Operatív Program (HOP 2007–2013) által megteremtett termelői bázisok, a halgazdálkodási kkv-k fejlesztése, a hagyományos tógazdasági haltermelés versenyképességének növelése, valamint a biodiverzitás megőrzése vagy növelése mellett az akvakultúra fenntarthatóságának alternatív energiaforrások használatával, illetve a környezetterhelés csökkentésével történő biztosítása.

További fontos cél az új fajok termelésbe vonásának segítése, az intenzív, innovatív technológiákat alkalmazó haltermelés fejlesztése és a halfeldolgozás támogatása. A halfogyasztás ösztönzése érdekében a MAHOP Irányító Hatóság folytatni kívánja az előző programozási időszakban megkezdett „Kapj rá!” halfogyasztást népszerűsítő marketingkampányt.

A MAHOP intézkedései ezen prioritásoknak megfelelően kerültek kialakításra és ennek megfelelően kerültek kidolgozásra a felhívások is. A MAHOP-ban meghatározott egyedi célkitűzések összhangban vannak az EU prioritásaival is. Az intézkedések megvalósításával javul a termelés biztonsága, az ágazat versenyképessége, a munkakörülmények és a kkv-k stabilitása. 2017. március 31. napjáig az összes MAHOP-felhívás (8 db standard és 5 db kiemelt) a teljes keretre meghirdetésre került 16,072 milliárd Ft összegben.

- **Minőségi pontytenyésztési programban való részvétel – csekély összegű támogatás**

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 717/2014/EU rendelet melléklete határozza meg a három évre szóló tagállami halászati de minimis kereteket. Eszerint Magyarország három évre 975.000 euróból gazdálkodhat.

2019-ben a 64/2008. (V. 14.) FVM rendelet alapján vissza nem térítendő támogatás volt igényelhető a minőségi pontytermelés hatékonyságának növelésére. A tárgyévben rendelkezésre álló keretösszeg 100 millió forint volt. Emellett a rendelet azt is kimondja, hogy a támogatás összege egy és ugyanazon vállalkozásonként adott tárgyévre vonatkozóan legfeljebb 10 000 eurónak megfelelő forintösszeg lehet.

MA-HAL 45. Országos halfőző verseny

A MA-HAL 45. Halfőző Versenye Ráckeven 2019. augusztus 31-én került megrendezésre a Vadkacsa Szabadstrandon. A rendezvény fővédnöke: Dr. Nagy István agrárminiszter volt, a zsűri elnöke: Pálszabó Mihály aranykoszorús mester szakács.

Társszervezők: Ráckevei Dunaági Horgász Szövetség és Magyar Országos Horgász Szövetség.

A rendezvényt a MOHOSZ támogatta 4.725.000 Ft. összeggel.

Az évente megrendezésre kerülő szabadtéri versenynek fő célja a szakmabeliek és a „civiliek” – főzőtudományának összevetése mellett a halételek, illetve a halfogyasztás népszerűsítése is. A több ezer látogató ingyenesen megkóstolhatta a versenyzők által készített halételeket, amelyeknek hatalmas sikere volt. Ezen a hagyományörző rendezvényen a versenyzők 4 kategóriában (Dunai jellegű halászlé, Tisza-Kőrösi jellegű halászlé, afrikai harcsa különlegességek és egyéb halételek) elkészítésében mérhették össze halfőző tudásukat. Közel 50 csapat nevezett a versenyre. Az ízletesnél ízletesebb ételek, a különleges, kuriózumnak számító halkolbász vagy az egyéb ínyenségek és a szemet gyönyörködtető tálalások mind-mind emelték a verseny színvonalát. A zsűri által legjobbnak vélt versenyzők pedig az elért helyezéseken kívül nagyobb értékű díjakat is hazavihettek.

Forrás: MA-HAL

Eredmények:

1. Dunai jellegű halászlé

- I. Gyuricza Tibor (Hercegszántó)
- II. Veszeli István (Pörböly)
- III. Halkópék (Baja) és Érd és Környéke Horgászegyesület (Érd)

2. Tisza-Körösi jellegű halászlé

- I. Kolics Imre - Tógazda Zrt. (Szigetvár)
- II. Szabó András - Akasztói Sziki Ponty (Akasztó)
- III. Szarvas Város Barátainak Köre (Szarvas)

3. Afrikai harcsa különlegességek

- I. Rátkai István (Akasztó)
- II. Gulyás2 étterem (Pécs)
- III. Göldner Tibor (Baja)

4. Egyéb halétel

I. Vizi Pityu és csapata (Kiskunlacháza)

II. Hegedüs Zoltán - NAIK HAKI (Szarvas)

III. Szegzárdi Mohás Hátú Öreg Harcsák (Szekszárd)

RDHSZ különdíj: Rátkai István (Akasztó)

MA-HAL különdíj: Súlyos Sasok / Felcsút

Abszolút győztes: Vizi Pityu és csapata / Kiskunlacháza

Forrás: MA-HAL

Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság

A Dinnyési Halgazdaság Kft. 2019-ben gazdaságilag jó évet zárt. A tervezettek szerint sikerült elkülönítenie valamennyi pénztőkéét a jövőbeni fejlesztésekre. A gazdaság továbbra is stabil gépparkkal működött, beleértve a járműveket, szivattyúkat, keltetőberendezéseket, levegőztetőket, villamos hálózatot, de 7,5 tonnás teherautót modernebbre kívánatos már cserélni.

A cég 2019. évben 106 tonna halat termelt, ami 20 tonnával haladta meg az előző évit. Ezt a halmennyiséget, 190 tonna abrakrakarmány felhasználásával érték el.

A gazdaság a tárgyévben pontyzsengéből 30,1 millió darabot, amurból 6,8 milliót termelt. Az előnevelt csuka az 524 ezer darabbal kiemelkedő mennyiségnek tekinthető.

A keltetés-előnevelés árbevétele terv szerint teljesült, a tóparti kiskereskedelmi értékesítés 2019-ben is stabilan működött. A belföldi értékesítésből származó nettó árbevétel az előző évi 92,3 millió forintot meghaladóan 123,1 millió forint volt. Az év végi adózott eredmény a korábbi évhez képest emelkedett, 2019-ben 12,4 millió forint volt.

Az utóbbi években a dinnyési gazdaságban folyamatos termelés eredmény növekedés látható, a finanszírozása eddig nagyrészt önerőből valósult meg, de a továbbiakban a remények szerint meglesz a tőke a nagyobb beruházások pályázati megvalósításához is.

A MA-HAL szervezeti felépítése

Elnökség:

Dr. Németh István Tógazda Halászati Zrt.	elnök
Dr. Szűcs István (Debreceni Egyetem)	általános elnökhelyettes
Dr. Urbányi Béla (SZIE)	a tudományért, oktatásért, innovációért és szaktanácsadásért felelős elnökségi tag
Puskás Nándor (Hungarotrade Fish Kft.)	a természet- és környezetvédelemért, valamint vízügyi kérdésekért felelős elnökségi tag
Horváth Ferenc (Bocskai Halászati Kft.)	a tenyésztésért, tógazdaságért és Pontytenyésztő Tagozatért felelős elnökségi tag
Lévai Ferenc (Aranyponty Zrt.)	a piacszervezésért, közösségi marketingért felelős elnökségi tag
Radics Ferenc (Szarvas-Fish Kft.)	az intenzív akvakultúráért felelős elnökségi tag
Dr. Halasi-Kovács Béla (NAIK-HAKI)	a külkapcsolatokért felelős elnökségi tag
Szilágyi Gábor (Győri HTSZ)	a halfeldolgozásért felelős elnökségi tag

Felügyelő Bizottság:

Kovács Zoltán (Tiszahalker Kft.)	elnök
Bojtárné Lukácsik Mónika (NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet)	tag
Csoma Gábor (Fish-Coop Kft.)	tag
Farkas György (Hetényhal Kft.)	tag
Sztanó János (Szegedfish Kft.)	tag

Etikai Bizottság:

Dr. Bercsényi Miklós (egyéni vállalkozó)	elnök
Dankó István (Aranykárász Bt.)	tag
Horváth Zoltán (H&H Carpio Kft.)	tag

Tiszteletbeli elnök:

Balogh József

Ügyvezető igazgató:

Sziráki Bence

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet taglistája:

1. Agrárgazdasági Kutató Intézet (NAIK AKI)
2. Agrint Kft.
3. Agro-Aqua Kft.
4. Agropoint Kft.
5. ALBA AGRÁR Zrt.
6. Aranykárász Bt.
7. Aranyponty Zrt.
8. ATK Állatorvos-tudományi Intézet
9. AQUINT-Hungária Kft.
10. Állampusztai Kft.
11. Balaton Agrár Zrt.
12. Balaton-Construct Építő Kft.
13. Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt.
14. Balogh Szervíz Trans Kft.
15. Békés Ferenc
16. Bercsényi Miklós
17. Biharugrai Halgazdaság Kft.
18. Bia-Tehag Kft.
19. Biofloc Kft.
20. Bocskai Halászati Kft.
21. Bo-Fa Fishfarm Kft.
22. Bóly-Töttösi Zrt.
23. CATFISH Kft.
24. Cápa-ker Kft.
25. Csiff-Land Kft.
26. Csóti Halászati Bt.
27. Czikk-Halért Kft.
28. Dalmand Zrt.
29. Darázsne Simon Edina
30. Debreceni Egyetem
31. Dél Szabolcsi Bt.
32. Dinnyési Halgazdaság Kft.
33. Ditrói József
34. Esox Kft.
35. Farkas Béla (Dr.)
36. FODINA Kft.
37. FORUS Kft.
38. Gálosi Bárka Kft.
39. Gorda Sándor (Dr.)
40. Győri ELŐRE HTsz
41. Hajtun György
42. H & H CARPIO Halászati Kft.
43. Halász Kft.
44. Halfarkas Kft.
45. Hal-Gazda Kft.
46. HALKER Kft.
47. Hetényhal Kft.
48. Hoitsy és Rieger Kft.
49. Horgász-Vikend Kft.
50. Hortobágyi Halgazdaság Zrt.
51. HUMOTÓ Kft.
52. Hungarotrade Fish Kft.
53. I-HT Ker Zrt.
54. Jászkiséri Halas Kft.
55. Kenyeres Imre Róbert
56. KEVIHAL Kft.
57. KE-VÍZ 21 Építőipari Zrt.
58. Kicel Kft.
59. Kocsis János
60. Kozák Balázs
61. Közép-Dunai Halászati Kft.
62. KVITT Kft.
63. „MAHAT” Kft. Magyar Halgazdálkodási Természetvédelmi Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
64. MOHOSZ
65. Molnár és Tsai. Kft.
66. Munka Mezőgazdasági Kft.
67. Nagyné Besenyei Györgyi
68. Nagy László Péter egyéni vállalkozó
69. NAIK-HAKI
70. NÁDOR-TÓ Kft.
71. NEPTUN Bt.
72. Orosz Ágoston
73. Öko 2000 Vállalkozás - Szabó József
74. ÖT-TÓ rendszer Kft.
75. Pannónia Zrt.
76. Pápa és Vidéke HE
77. Papp László
78. PIGADOR Kft.
79. Rang János
80. Ráckevei Dunaági Horgász Szövetség
81. Rideg & Rideg Kft.
82. Rozmaring Szövetkezeti Kft.
83. Royal Pisztráng Kft.
84. Sáfrány Bt.
85. Sellő Haltenyésztő és Kereskedelmi Kft.
86. Silorus Kft.
87. SIL-TOK Kft.
88. SS Aquakultur Kft.
89. Szabolcsi Halászati Kft.
90. Szabó Ervin
91. Szabó Zsolt és Szabó Wieslawa
92. Szarvas György
93. Szarvas-Fish Kft.
94. Szegedfish Kft.

95. Szeleburgi Bt.	103. Tógazda Halászati Zrt.
96. Szentá-2006 Kft.	104. Tóth István
97. "Szent István Egyetem MKK-AKI Halgazdálkodási Tanszék Szent István Egyetem MKK-AKI Halgazdálkodási Tanszék"	105. Tóth István
98. Szomor Dezső	106. Tömörkényi Agrár Kft.
99. Tedej Zrt.	107. V-95 Kft.
100. Tisza-Fish Kft.	108. Varga-Farm Kft.
101. Tiszahalker Kft.	109. Válickaland Mezőgazdasági Kft.
102. Tisza-tavi Sporthorgász K.N. Kft.	110. Váradi László (Dr.)
	111. Víz-Hal-Ember Alapítvány
	112. Zeus Plusz Kft.

MA-HAL elérhetőségei

MA-HAL Titkárság

Székhely: 1115 Budapest, Ballagi Mór u. 8. fsz. 2.

Telefon: (36) 1 355 7019; Fax: (36) 1 214 2643

Nyitvatartás: H–P 9–15 óra (előzetes bejelentkezés szükséges)

E-mail: iroda@magyarhal.hu

Web: www.magyarhal.hu

Facebook: facebook.com/magyarhal/

YouTube: youtube.com/channel/UCvVeGDMLM-0Di8WxEdMKBow

Ügyvezető igazgató:

Sziráki Bence

Mobil: (36) 30 361 3685

E-mail: sziraki.bence@magyarhal.hu

Szóvivő:

Lévai Ferenc

Mobil: (36) 30 934 8379

E-mail: info@aranyponty.hu

Külkapcsolatokért felelős munkatárs:

Bozánné Békefi Emese

Mobil: (36) 30 955 5757

E-mail: bekefi.emese@magyarhal.hu

Halászati Lapok főszerkesztő:

Hajtun György

Mobil: (36) 30 207 8780

E-mail: hajtungy@gmail.com

Web: www.magyarhal.hu/kiadvanyaink/halaszati-lapok

Adminisztráció:

Terna Szilvia

Telefon: (36) 1 355 7019

E-mail: terna.szilvia@magyarhal.hu

Dinnyési Halgazdaság Kft.

Szabó Krisztián ügyvezető igazgató

Postacím: 2485 Dinnyés, 7-es út

Mobil: (36) 30 922 0109; Tel./fax: (36) 22 357 553

E-mail: dinnyes@magyarhal.hu

Web: www.magyarhal.hu/dinnyesi-halgazdasag-kft

Jegyzetek

Kiadja: Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet
(a Fővárosi Bíróságon 1454. számon nyilvántartott társadalmi szervezet)
1115 Budapest, XI. Ballagi Mór utca 8. fsz. 2.

Felelős kiadó: dr. Németh István elnök

Készült a NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet gondozásában

Tel.: (+36 1) 217-1011

Felelős vezető: Dr. Goda Pál

Összeállította:

Bojtárné Lukácsik Mónika (NAIK AKI)

Közreműködött:

Kiss Gabriella (NAIK AKI)

György Ágnes Irma (NAIK AKI)

Sziráki Bence (MA-HAL)